1898–2008

Meva

příběh značky

Meva - příběh značky,

který začal na pražském Smíchově 21. října 1898

1) Když se na Urbance zrodila továrna...

Bylo to někdy kolem roku 1901, když se na Urbance z továrního komína dnešní Mevy poprvé zakouřilo. Tehdy Roudnici již pár let napájel obecní vodovod, zvonily tu první telefony, u gymnázia si veřejnost užívala právě otevřených parních a vanových lázní a městu s širokým okolím sloužila také okresní nemocnice. Vzdělanost kultivovala roudnická hospodářská škola stejně jako obecní knihovna. Jan Pacner a Rudolf Bächer právě rozšířili svoje prosperující strojírenské podniky. Tou dobou finišovaly přípravy na stavbu roudnické plynárny i nového mostu přes Labe. S hospodářským rozmachem města stoupal i počet jeho obyvatel, který během dvaceti let vzrostl více než o polovinu, takže v roce 1901 dosáhl téměř osmi tisícovek včetně německé a židovské minority.

S příchodem moderní doby 20. století sílilo v Roudnici české národní hnutí, a tak se v roce 1900 zrušila německá škola, rok nato vzniklo podřipské muzeum a koncem srpna roku 1900 na vrchol Řípu opět proudily davy Čechů oslavit zde svoji národní pouť. V roce 1901 roudničtí cyklisté založili vlastní klub podobně jako zdejší česky smýšlející atleti. Jejich tenisový odbor v roce 1901 otevřel v ohradě někdejší Langrovy pily první tenisové hřiště a 10. října se v Roudnici odehrálo historicky vůbec první fotbalové utkání, v němž domácí průkopnici podlehli borcům z Kralup 4:0. Na výlety do okolí zval roudnický Klub českých turistů, členstvo nabíral také místní Okrašlovací spolek a o národní zájmy Roudnicka začal bojovat odbor Národní jednoty severočeské. Její zástupci nemohli chybět v delegaci vítající Jeho veličenstvo císaře Františka Josefa II. při kratičké zastávce na roudnickém nádraží během jeho cesty z Prahy v květnu roku 1901. O pár měsíců později byl možná i pan Mestiztz svědkem události, jak na periferii města dobrodružně přistál balón z Berlína se čtyřmi německými důstojníky v koši. Ti pak pojedli v hostinci Na poště a nejbližším vlakem odjeli do Berlína. Z roudnického nádraží se rok před tím koleje natáhly až do Hospozína. Jen pár metrů od jejich náspu na Urbance právě někdy v té době zapustila kořeny jedna z větví historické tradice dnešní Mevy. A jakoby znamením osudu pro rodící se továrnu na Urbance 3. října roku 1901 roudnickou oblohu ozářil na pár vteřin jasně zeleným světlem přelétnuvší meteor, který za sebou zanechával svůj krásný ohon oranžové barvy...

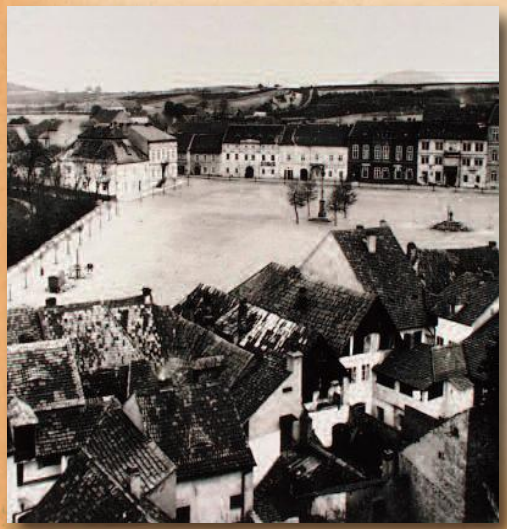

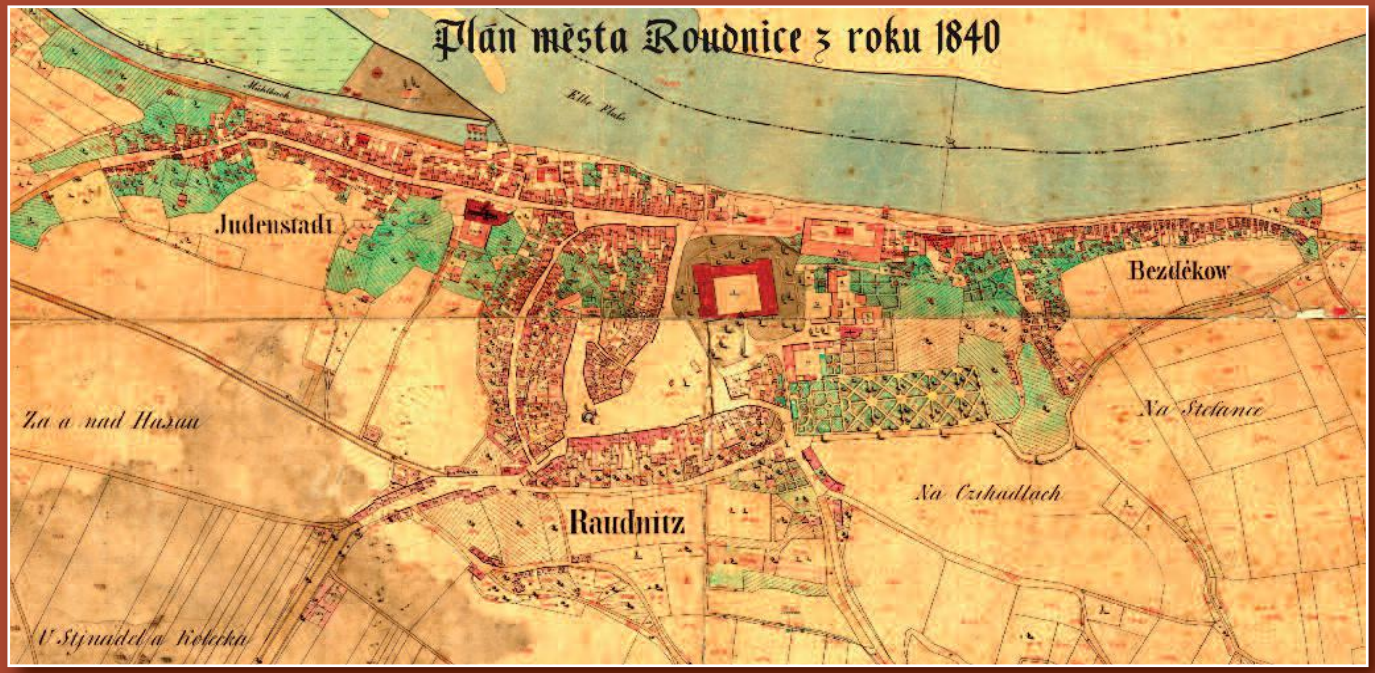
Plán města Roudnice z roku 1840
Judenstadt
Bezděkow
Za a nad Hasau
Na Stělance
Na Cihadlach
Raudnitz
V Stynadel a Holecka

Několik učňů
na stroinictví a slévaočství
přijme
Jan Pracner v Roudn
F. L. P.
OBUV
nejtovnitlivější, nejlépe a nejlevněji nakoupíte v prvním podřipském obuvnickém závodě
Jindřicha Kajného
v Roudnici n. L.
Vlastní výroba obuvi.
Též veškeré opravy.
JOSEF ROHÁČEK V ROUDNICI.
Cukrářství
JOSEF DYK,
v Roudnici n. L.
První česká podřipská výroba med. koláčů.
Pánské prádl
ALOIS URBA
ROUDNICE,
KLOBOUKY „HESS“.
Prodají se
stodola, pozemky
a luka
Roudnici a Podluskách
buď za hotové neb splátky
víceleté.
Bližší sdělí vlastník
František Sailer
v Roudnici.
Obecní spořitelna města Roudnice n. L.
Poskytuje půjčky:
Jediné toho druhu v Roudnici česání dam.
moderní velkovlásenkářství
V. Staňka v Roudnici
Specialista v barvení vlasů.
Přijme se
učenník
do nového železářského závodu

2) Byznys páně Mestitzův

Otec továrny na Urbance Salomon Mestitz se do Roudnice přistěhoval z Plzně na jaře roku 1884 a městský úřad jej zaregistroval jako obchodníka se železem. V roce 1890 založil se svým synem Heinrichem obchodní firmu Salomon Mestitz a syn. Po sedmi letech Salomon z firmy vystoupil a novým veřejným společníkem se stal Emil Mestitz.

V roce 1901 získala firma S. Mestitz a syn oprávnění k tovární výrobě a na Urbance postavila vlastní továrnu. Začala vyrábět železná kolečka a příslušenství k dětským kočárkům, dvířka ke kamnům, plechové rámy střešních oken a žaluziové ventilace. Šestým rokem provozu již továrna zaměstnávala 300 zaměstnanců, téměř tolik co Pracnerova strojírna, po Bächerově podniku byla v Roudnici největším zaměstnavatelem.

Již v roce 1905 firma Mestitzů, neznámo v jaké kategorii výrobků, získala zlatou medaili na výstavě ve Zhořelci a v Lipsku. Ten rok si Mestitzové odvezli čestné uznání také z Bruselu. O rok později získali zlaté medaile v Paříži, ve Vídni, Kolíně a stříbro dobyli v Leunardenu. Ředitelskou kancelář současně ozdobil čestný diplom z Milána. Můžeme se jen domnívat, jaký výrobek se zasloužil o takový mezinárodní úspěch... Dost možná, že to byl právě vysavač značky Atom, který paradoxně o pár let později přispěl k pádu Mestitzovy firmy.

V roce 1906 se výrobní program rozšířil o vzpěry izolátorů pro elektrická vedení. Současně s nimi se v Mestitzově továrně zrodily první plechové sudy, barely a konve na petrolej i pro zalévání, čímž byl položen základ legendární roudnické výrobní tradice. Nejspíše snaha získat provozní kapitál s cílem rozšířit výrobu vedla k tomu, že v roce 1909 Emil a Jindřich Mestitzovi změnili podnik na „ S. Mestitz a syn, společnost s ručením omezeným". Společníci, které ke své firmě přizvali, vložili do podniku kapitál ve výši celkem jednoho milionu korun. Největším podílníkem se stala Anglo-rakouská banka se sídlem ve Vídni, jejíž zástupce Dr. Heinrich Freund se spolu s Emilem Mestitzem stal ředitelem továrny. Svůj podíl ve společnosti měl i pražský velkoobchod se železným zbožím Reichmannn a Jeral, zastoupený Friedrichem Beckem, dále významný roudnický podnikatel a Mestitzův bratr v hebrejské víře Rudolf Bächer, zakladatel roudnické továrny na zemědělské pluhy. Do podniku dále investoval Josef Stern, správce mlýna v Kralupech nad Vltavou, Edmund Kopert, továrník a obchodník v Mnichově Hradišti, a také obchodníci: Rudolf Budlowsky z Lovosic, Max Epstein z Roudnice, Sigmund Hartmann na pražských Vinohradech i liberecký příbuzný zakladatelů továrny Josef Mestitz. Podíl v roudnickém podniku měla také vídeňská společnost Teweles a Schlesinger se svým obchodem na Mariahilfestrasse číslo 76, zastoupená jejím spolumajitelem Richardem Tewelesem. Pestré spektrum podílníků v továrně na Urbance uzavíral Rudolf Zuzak, roudnický advokát.

Dva roky před vypuknutím první světové války se hlavní podílník Jindřich Mestitz odstěhoval z Roudnice do Vídně a svůj podíl předal ing. Arturovi Mestitzovi. S jeho nástupem zahájila továrna v nově vybudované zinkovně výrobu pozinkovaného plechového zboží, zejména plechových krabic nejen pro potravinářský průmysl. Původní sortiment rozšířila i „výrobní specialita"- stavitelné volské chomouty.

Údajně v prvních letech války byl proti Mestitzově společnosti veden soudní proces, v němž jistá francouzská firma žalovala roudnickou společnost pro odcizení patentu veleúspěšného výrobku vysavače Atom, jehož odbytištěm kromě domácího trhu bylo také Německo a některé země Jižní Ameriky. Soud dal nakonec žalobci za pravdu a přiznal mu finanční odškodné. Tuto ztrátu ve spojení s nastupující všeobecnou hospodářskou krizí, kterou přinesla první světová válka, firma S. Mestitz již nebyla s to ekonomicky ustát a rozhodla se převodem podílů svých členů své síly spojit s Akciovou společností pro průmysl se zbožím kovovým z pražského Smíchova. V roce 1914 byl Artur Mestitz údajně kvůli vojenské mobilizaci zproštěn úřadu jednatele a z firmy vystoupil. K fůzi se smíchovským podnikem došlo 5. července 1916.

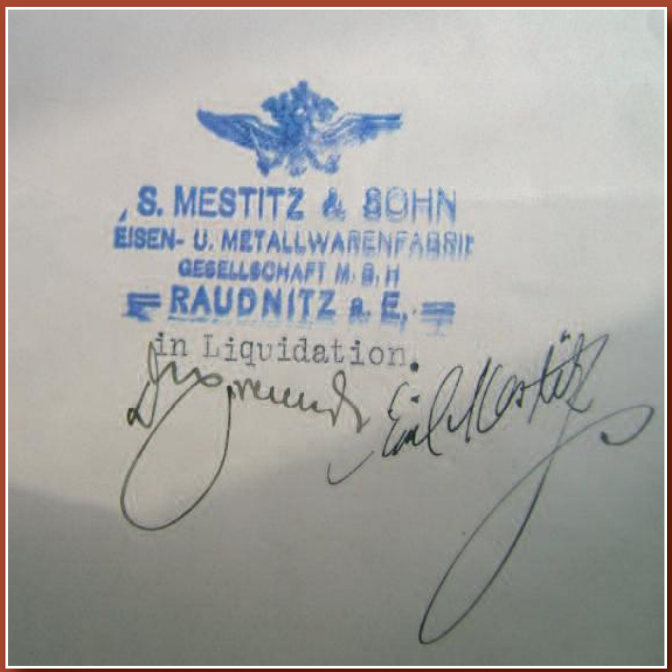

S. MESTITZ & SOHN
EISEN- U. METALLWARENFABRIK
GESELLSCHAFT M. B. H.
RAUDNITZ a. E.
in Liquidation.

S. Mestitz & Sohn
Gesellschaft m. b. H.
Eisen- und Metallwaren-Fabrik

K. K. KREISGERICHT LEITMERITZ
EINGELANGT AM 1. 1913
FACH BEILAGEN
RUBRIK

Jng/L

Telegramm-Adresse:
Mestitz Raudnitz Böhmen
A. B. C. Code 5te Edition

Telefon interurbau
Bureau 12 a
Fabrik 12 b
Chef-Bureau 12 c

Reichspostsparkassen-Kontoverbindung
No 2504

Anzeichnungen
Gerichtl. 1905 Schluss-Abschrift
Legung " " "
Kanzel " Urkundeplan

Raudnitz a/E. 23. Jänner 1913

Firm. 105/13
Rg C I 41/12

Löbliches
K. k. Kreis- als Handelsgericht
in
Leitmeritz

Im Sinne des § 26 Absatz 3 des Gesetzes

3) Pod taktovkou Smíchova – založení společnosti

Kořeny tradice Akciové společnosti, jejíž historii popisujeme, sahají až do roku 1892, kdy na pražském Smíchově 2. srpna založil Josef Kutzer firmu na výrobu nejrůznějšího plechového zboží pro chod tehdejších domácností. Jednalo se o široký sortiment zboží od kbelíků na uhlí až po alpakové solničky. Nepodařilo se zjistit mnoho informací o této továrně, jediné, co lze tvrdit s určitostí, je to, že podnik pana Kutzera byl odkoupen nově vzniklou Akciovou společností pro průmysl zbožím kovovým.

Akciová společnost pro průmysl zbožím kovovým byla založena dne 21. října 1898 za účelem odkoupení továrny pana Kutzera.

Dnem 21. října 1898, jak dokládá zakládací listina, byla započata historie současné společnosti Meva a.s. se sídlem v Roudnici nad Labem. Byla započata historie společnosti, kterou se pokoušíme popsat na pozadí dějinných událostí a prostřednictvím vyráběných produktů.

Akciový kapitál nově vzniklé společnosti, ve výši 500 000 korun, dali dohromady členové správní rady této společnosti, kterými byli vesměs židovští obchodníci s kovovým zbožím z Prahy a Vídně.

Rozhodnutím valné hromady společníků firmy Mestitz a syn, spol. r. o., z 27. prosince 1916 vstoupila tato firma do likvidace, jejíž ukončení se kvůli válce a následné hospodářsko-politické turbulenci protáhlo až do roku 1925.

V roce 1916 byla roudnická firma Mestitz a syn začleněna do Akciové společnosti pro průmysl se zbožím kovovým. Funkci ředitele roudnické továrny až do roku 1936 zastával Emil Mestitz společně s Dr. Heinzem Freundem, zástupcem Anglo-rakouské banky.

Druhým rokem první světové války byla v továrně na Urbance zavedena pro vojenské účely výroba nýtovaných sto až tří set litrových žárově zinkovaných sudů a provoz zinkovny současně vydělával i nejrůznějšími komerčními zakázkami. Nadále se rozšiřovala produkce spotřebního niklovaného zboží.

Nepraktičnost dlouhého názvu společnosti Aktiengesellschaft für Metalwarenindustrie dala podnět ke vzniku nové zkratky MEWA, složené z německého výrazu pro plechové zboží MEtal WAren. Tento název podniku se v obchodním rejstříku poprvé objevil 3. ledna roku 1918. Až se vznikem samostatného Československa o pár měsíců později se ve snaze zbavit se připomínky německého původu značky "W" změnilo na „V" jako zkratka francouzského výrazu pro kovové zboží - MEtaux VArieux.

Poválečný rozvrat hospodářství se odrazil i ve zhoršení sociálních podmínek většiny obyvatelstva. Všeobecný růst cen a nedostatek základních surovin vedl i v roudnické továrně ke vzniku odborové centrály, která se v květnu 1919 s vedením podniku dohodla kolektivní smlouvu o čtvrtinovém zvýšení mezd. Ale již o dva roky později dělnický závodní výbor jednání o zvýšení mezd obnovil. V továrně si dělníci přispívali do podpůrného fondu, z něhož se vyplácely výplaty v případě nemoci či úmrtí členů a fond sloužil také jako náhrada mezd při pracovních výlukách továrny při nedostatku zakázek. Zdroje fondu tvořily kromě členských příspěvků také dobrovolné dary a výnosy z provozu tovární dělnické kantýny, která stávala na dvoře továrny na místě, kde za války vyrostla závodní jídelna.

Roudnická továrna nebyla jediným závodem Mevy specializujícím se na různé druhy zboží. Ještě v roce 1924 vyráběla továrna ve Vilémově u Děčína drátěné výrobky (především klece pro domácí opeřence a náhubky pro psy). Kromě Smíchova se výrobou zejména niklovaného a hliníkového kuchyňského zboží zabýval provoz v saském Schwarzenbergu, z Budapešti přicházely plechové rolety a visací zámky. Továrnička v Novém Strašecí na Rakovnicku, někdejší škrobárna, zase dodávala vycházkové hole, deštníky a dřevěná šuflata na příbory. Již za časů mocnářství měla Meva své obchodní zastoupení ve Vídni, Budapešti, Berlíně, Paříži, Bruselu, Madridu a také v Montevideu a Buenos Aires. Po válce, v roce 1922 byla na vídeňské Mariahilfe Strasse zřízena

nová filiálka Mevy a jedním z jejích tří jednatelů se stal Jindřich Mestitz, kdysi působící v roudnické továrně. Ředitelství společnosti dál sídlilo ve správní budově továrny na Smíchově v Divišově ulici.

Zdejšímu provozu dominovala výroba nejširšího sortimentu plechového zboží pro domácnost a kuchyni, které si tehdy bylo možné představit, zatímco program roudnické továrny se již před první světovou válkou vyprofiloval na výrobu plechových obalů, železných sudů a hoboků. Od roku 1925 se nabídka rozšířila o lehké zadrábkované drumy (lehké sudy na olej) a také malé barely a konve na barvy a laky. Zvláštním výrobkem byly „reklamní přístroje Vivografy" nad jejichž účelem se dnes vznáší otazník.

Krach na americké burze v roce 1929 předznamenal blížící se zlé časy. V důsledku hospodářské krize řada firem ohlásila konkurz a také Meva začala od roku 1932 bojovat o své přežití. V této napjaté atmosféře zavedla roudnická továrna v roce 1930 výrobu cisternových voznic na fekálie a v roce 1934 koupacích van a necek na prádlo z pozinkovaného plechu. Někdy během první poloviny 30. let začala s licencí firmy Savonius s výrobou odvětrávacích rotorových nástavců na komíny.

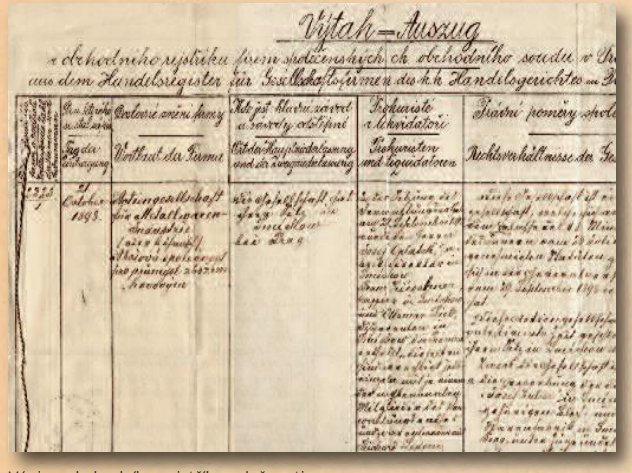

Výpis z obchodního rejstříku společnosti

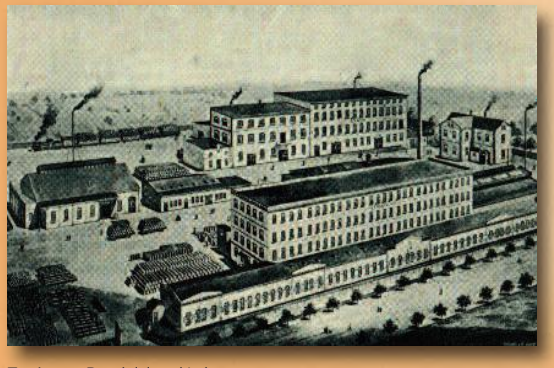

Továrna v Roudnici nad Labem

Továrna v Praze - Smíchově

Lackirte Weissblech-Waaren.

No. 200. No. 201.
Verpackung zu 3 Stück.

No. 200. Caffee- und Zuckerbüchsen von Weissblech, fein broncirt, mit Aufschrift.

Inhalt	1/4	1/2	3/4	1	1 1/2	2 Pfund
à Stück kr.	16	20	24	27	35	45

No. 201. Caffee- und Zuckerbüchsen von Weissblech, fein broncirt, mit zierlicher Aufschrift.

Inhalt	1/4	1/2	3/4	1	1 1/2	2 Pfund
à Stück kr.	18	22	26	30	40	50

No. 202.

No. 202. Caffee- und Zuckerbüchsen, Tonnenform von Weissblech, weiss oder braun lackirt, mit Aufschrift.

Inhalt	1/4	1 Pfund
à Stück kr.	26	36

Verpackung zu 2 Stück.

No. 204. No. 205.
Verpackung zu 3 Stück.

No. 204. Zuckerbüchsen oval von Weissblech, fein broncirt, mit zierlicher Aufschrift.

Grösse No.	1	2
Länge	14	16 1/2 cm.
Höhe	9 1/2	10 1/2 »
Inhalt	1/4	1 Pfund
à Stück kr.	40	65

No. 205. Theebüchsen, 4eckig, fein broncirt, mit Aufschrift, à Stück 35 kr.

No. 208.

No. 208. Brotkörbe, Schiffform. Von Weissblech, hübsch lackirt 30 cm. lang à Stück fl. —·38

Verpackung zu 3 Stück.

No. 209.

No. 209. Gewürzschränke von Weissblech, **hübsch lackirt** mit 7 8 10 Laden à Stück fl. 1·10 1·35 1·70

No. 210. Gewürzschränke von Weissblech, blank, mit 6 Laden . . . . . à Stück fl. —·70

No. 211. Gewürzschränke von Messing, blank, mit 6 Laden . . . . . à Stück fl. 1·—

Diverse Bedarfs-Gegenstände.

No. 1466. No. 148. No. 149. No. 151.

No. 1466. Maasse für Schritte von Weissblech gesicht . . . . . 5 10 20 Liter à Stück fl. 1·25 1·70 2·80 netto.

No. 148. Milchkannen von Weissblech blank 1/2 1 1 1/2 2 3 4 5 Liter à Stück kr. 32 40 48 60 72 84 92

No. 149. Bierkannen von Weissblech mit Deckel blank . . . . . 1 2 4 Liter à Stück fl. —·95 1·10

No. 151. Trichter von Weissblech . . . Durchmesser 4 5 10 12 17 21 cm. à Stück kr. 8 10 13 16 21 26

No. 1475. No. 1476. No. 1478.

No. 1475. Zimmente von Weissblech (Hohlmaasse für Flüssigkeiten) gesicht 1/16 1/8 1/4 1/2 1 2 Liter à Stück kr. 11 12 14 16 20 28 42 netto.

No. 1476. Zimmente von Weissblech (Hohlmaasse für trockene Gegenstände) gesicht 1/16 1/8 1/4 1/2 1 2 Liter à Stück kr. 12 14 16 20 28 42 netto.

No. 1477.

No. 1477. Zimmente von Weissblech (Hohlmaasse für Oel und Petroleum) gesicht 0·02 0·05 0·1 0·2 0·5 1 Liter à Stück kr. 10 13 16 20 24 32 netto.

No. 1478. Maasse für Getreide von Eisenblech, braun lackirt und gesicht 5 10 20 25 50 Liter. à Stück fl. —·95 1·60 2·80 3·50 5·20 netto.

Grablaternen.

Geschmackvoll lackirt und vergoldet.

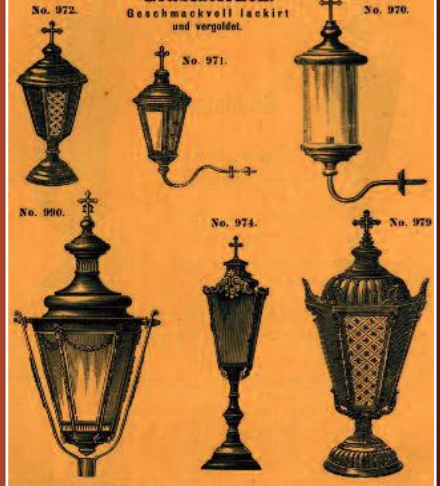

No. 972. No. 970. No. 971. No. 990. No. 974. No. 979

No. 970. Grablaterne zu Grabkreuzen und Bildern. Rund mit rothem Glaszilinder. 49 cm. hoch à Stück fl. 1·60

No. 971. Grablaterne, einfach, sechseckig, mit festem Arm, farbigen und decorirten Gläsern, 71 cm. hoch . . . . . à Stück fl. 1·45

No. 972. Grablaterne, sechseckig, mit festem Fuss, farbigen und decorirten Gläsern, 56 cm. hoch à Stück fl. 1·90

No. 974. Grablaterne, viereckig, mit Gusserzierungen, abnehmbarem Fuss, farbigen und decorirten Gläsern. No. 1 58 cm. hoch à Stück fl. 3·— No. 2 46 cm. h. à Stück fl. 3·75.

No. 979. Grablaterne, sechseckig, mit Gusszierungen und festem, gepressten Fuss, farbigen und decorirten Gläsern. No. 1 46 cm. hoch à St. fl. 2·75. No. 2 61 cm. h. à Stück fl. 3·50 No. 3 58 cm. hoch . . . . . à Stück fl. 4·50

No. 990. Kirchenlaterne, sechseckig, mit Gusserzierungen, Schwanzhügel und mattem Glase, Fuss lackirt und vergoldet . . . . . per Paar fl. 16·50

Tragstangen werden nach Angabe und zu Separatpreisen billigst beschafft.

Patent-Petroleum-Sturmlaternen.

No. 866.

Patent-Petroleum-Sturmlaterne rund, mit gestanztem, im Vollbade verzinnten Bassin, von Weissblech gefertigt, sammt Gitter und Glaszilinder höchst solid.

No. 1. mit 5''' Brenner à Stück fl. 1·15

No. 2. mit 8''' Brenner à Stück fl. 1·30

Separate Glaszilinder **10** resp. **12** kr. netto.

No. 867.

Patent-Petroleum-Sturmlaterne viereckig, mit gestanztem, im Vollbade verzinnten Bassin. Von Weissblech mit Gitter und Verglasung, höchst solid.

No. 1. mit 5''' Brenner à Stück fl. 1·40

No. 2. mit 8''' Brenner à Stück fl. 1·55

Export-Petroleum-Sturmlaterne rund. Von Weissblech mit 8''' Brenner sammt Gitter und Glaszilinder **leichte Qualität** netto à St. fl. —·75

No. 831.

Petroleum-Sturmlaterne viereckig. Besonders solid und praktisch construirt. Von Weissblech mit 8''' Freibrenner, Gitter und Verglasung sammt herausnehmbarem Glasbassin à Stück fl. 1·65

Badewannen von Zink, fra

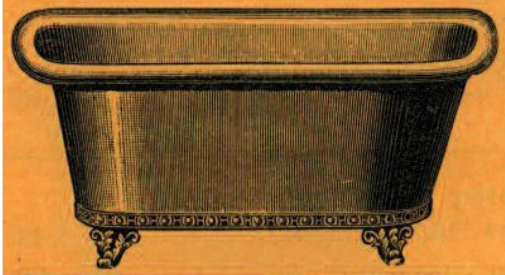

No. 610. Mi
schweifung, g
broncirten E
leg

Grösse
à Stück fl. 1

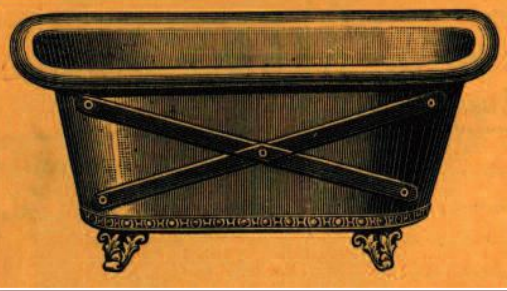

No. 611.
Ausschwe
zierung, S
Eisengus

Grösse
à Stück fl.

Reibemaschinen.

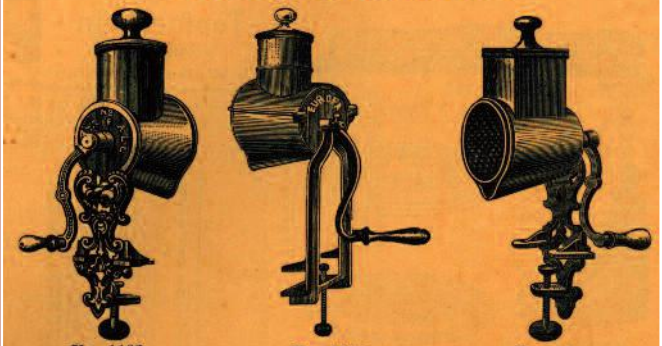

No. 1102. No. 1101. No. 1103.

Feine Reibe.

Grobe Reibe.

No. 1104.

Reibemaschinen.

Höchst solid, mit fein broncirtem Gussgestelle und feiner oder grober Reibetrommel.

Jedes Stück in einem Carton verpackt.

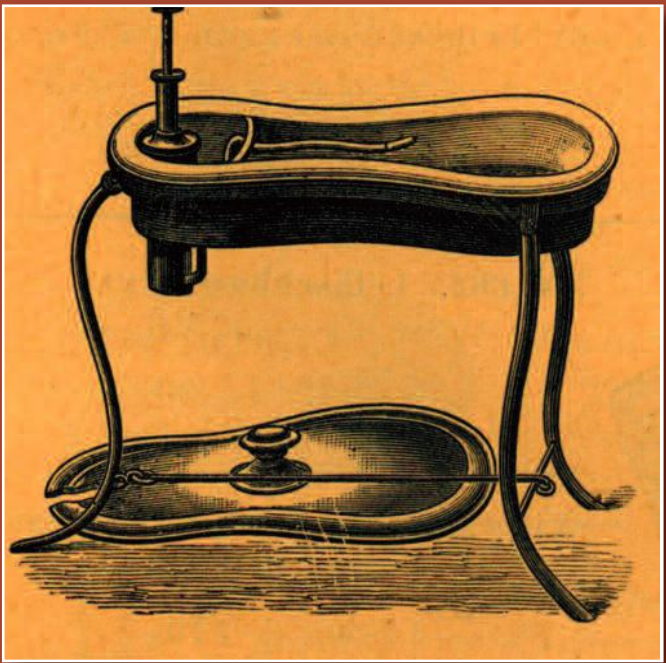

Petroleum-Kochöfen.

Jedem Kochofen liegt eine Beachtung über die Art der Verwendung bei, worauf jeder Käufer aufmerksam gemacht werden muss.

1 Kochloch mit 1 Flamme.
Mit broncirtem Eisenguss-Untersatz und abnehmbaren Brennern
No. 1708. Mit Glasbassin à Stück fl. **1.60**
No. 1709. Mit Messingbassin à St. fl. **1.90**

1 Kochloch mit 2 Flammen.
Mit broncirtem Eisenguss-Untersatz u. abnehmbaren Brennern
No. 1710. Mit Glasbassin à Stück fl. **2·25**
No. 1711. Mit Messingbassin à St. fl. **2·75**

1 Kochloch mit 3 Flammen.
Mit broncirtem Eisenguss-Untersatz u. abnehmbaren Brennern
No. 1712. Mit Glasbassin à Stück fl. **3·60**
No. 1713. Mit Messingbassin à St. fl. **4·20**

2 Kochlöcher mit je 2 Flammen.
Mit broncirtem Eisenguss-Untersatz u. abnehmbaren Brennern
No. 1714. Mit Glasbassin à Stück fl. **4·80**
No. 1715. Mit Messingbassin à St. fl. **5·70**

No. 1704. Kochofen mit Weissblechkempe und festem Brenner
à Stück fl. **—·80**

Weissblechkassel ½ Liter Inhalt à St. **—·25**

2 Kochlöcher mit je 3 Flammen.
Mit broncirtem Eisenguss-Untersatz u. abnehmbaren Brennern
No. 1715. Mit Glasbassin à Stück fl. **6·60**
No. 1716. Mit Messingbassin à St. fl. **7·80**

Kohleneimer fein lackirt.

No. 401.

No. 401. Kohleneimer

offen, mit Trichterfuss, umlegbarem Bügel und Kohlenschaufel, schwarz lackirt, mit Broncestreifen

à Stück fl. **1·45**

No. 404.

No. 404. Kohleneimer

mit glattem schwarz lackirtem Rumpf, mit Gussgriff, umlegbarem Fuss und mit fein schwarz lackirtem u. decorirtem Deckel

Grösse	00	0	1	2
Durchm. cm.	22¼	24	26	29
Höhe	41¼	43	46	49
ohne Schaufel à Stück fl.	2·—	2·20	2·40	2·60

No. 405, 406.

No. 405. Kohleneimer

mit gerippptem schwarz lackirtem Rumpf, mit Gussgriff, umlegbarem Fuss, fein schwarz lackirtem und decorirtem Deckel

Grösse	0	1	2
Durchmesser cm.	24	26	29
Höhe	43	46	49
ohne Schaufel à Stück fl.	2·30	2·50	2·80

No. 406. Wie **405.** Rumpf und Deckel fein Alteiche lackirt und matt geschliffen. Deckel mit Silberverzierungen

Grösse	0	1	2
Durchmesser cm.	24	26	29
Höhe	43	46	49
ohne Schaufel à Stück fl.	2·60	2·80	3·10

Lackirte Vogel-Käfige.

No. 776.

No. 776. Lerchenkäfig, viereckig.
Fein lackirt.
Mit verzierter Gallerie, grünem Leinwanddach und Untersatz mit Schublade
48 cm. lang, 24½ cm. breit
à Stück fl. **4·20.**
No. 776* Derselbe in einfacher Ausführung à Stück fl. **3·20.**

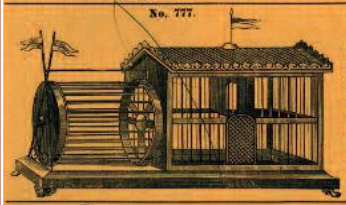

No. 777.

No. 777.
Fasanenkäfig.
Fein lackirt.
Mit durchbrochenem Blechdach, verzierter Gallerie, Fahnen, Drahttrommel und Untersatz mit Schublade
66 cm. lang, 28 cm. breit
à St. fl. **6·80**

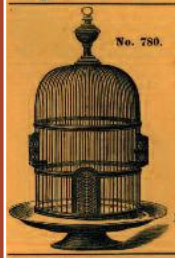

No. 780.

Messing-Käfige.

Runder Messing-Käfig.

Mit schwarz polirtem Holzknopf und Untertasse.

Fein polirt.

Solid gearbeitet.

Grösse No.	1	2
Durchmesser	22	24 cm.

No. 780. Messing blank à Stück fl. **4·40 5·50**
No. 780* Messing vernickelt à Stück fl. **5.— 6·20**

Sämmtliche Käfige sind mit Sprossen und Futternäpfen versehen.

4) Mestitzova továrna dědičkou tradice

Hlavní krizi řešila Meva odprodejem svých dvou ze čtyř stávajících výrobních závodů. Po Schwarzenbergu díky špatným odbytovým potížím v roce 1933 zavřela své brány továrna v Novém Strašecí a za rok ji následoval i hlavní smíchovský závod. Ten byl za pět milionů prodán firmě Křižík – Chaudoir, která shodou okolností právě dostala z Karlína výpověď a hledala novou továrnu. Smíchovský provoz byl v době prodeje ve velmi zanedbaném stavu; léta se do něj neinvestovalo, pracoval jen zlomek kapacity. Sklepy továrny byly zavaleny odpadem z vlastní výroby, aby firma snížila náklady na jeho likvidaci. S příchodem nového majitele továrna prošla generální stavební rekonstrukcí, která stála téměř tolik, za co Křižík a spol. továrnu koupili. Kanceláře ředitelství podniku zůstaly v paláci Fénix na Václavském náměstí a výroba se ze Smíchova postupně začala stěhovat do Roudnice, kde se mezitím, v roce 1933 pustili do licenční výroby tzv. Krausovy ždímačky na prádlo a sedacích van. O rok později Meva vyexpedovala první plechové necky na prádlo a současně s firmou Berndorfer u Vídně byla dojednána licenční výroba sudů na pivo, předchůdců dnešních tzv. KEG sudů.

Vyhrocenou situaci podniku navíc komplikovala stávka, která v roudnické továrně 7. prosince 1934 zastavila práci, protože vedení závodu v roce 1933 vypovědělo kolektivní smlouvu a na nové se od té doby se zástupci odborů nedohodlo.

V letech 1934 a 1935 vyrostly v továrně na Urbance nové objekty jako lisovna, galvanovna a lakovna, do nichž se ze zrušené smíchovské továrny přestěhovala většina výroby petrolejových lamp, koupacích van, kuchyňského a tzv. galanterního zboží, výrobky z bílého plechu, z niklu, mosazi i hliníku – jako krabice na doutníky, cigarety, tabatěrky či pudřenky. Kromě toho dál fungovala oddělení dosavadního „těžkého" provozu výroby sudů a plechových obalů. V továrně tak našlo práci celkem 350 lidí. Byli mezi nimi i někteří zaměstnanci ze zrušené smíchovské továrny včetně mistrů Maška, Fügnera, Rádla a mnoha dalších, kteří denně z Prahy do Roudnice dojížděli.

Největšími odběrateli galanterního zboží byla před válkou především Anglie, Francie a Švédsko. K velmi populárním artiklům se řadily i plechové podnosy, které se navzdory silné anglické a belgické konkurenci exportovaly zejména do zemí s tradičně rozšířenou kulturou pití čaje a kávy, tedy do Číny, Indie, Persie, Egypta, Řecka, Albanie, Bulharska a Maďarska, stejně tak do Jugoslávie, Rumunska, Polska, Německa a Švédska, kam Meva vyvážela i jiné domácí přístroje. Potřeby pro domácnost se značkou Mevy se prodávaly také ve Švýcarsku, na Slovensku, v Norsku, Dánsku, Belgii, Franciii, Rusku, Pobaltí a dokonce i v Jihoafrické republice.

Plechové nástavce na komíny značky Sator se kromě tuzemska otáčely také na střechách v Anglii, Francii, Švýcarsku, Panamě a Portugalsku.

Mezi zahraniční odběratele tradičních roudnických sudů a drumů patřila Itálie, Jugoslávie, Řecko, stejně tak jako ropné rafinerie v Rumunsku. Železné sudy z Mevy putovaly do zahraničí i nepřímo, a to jako obaly pestrého spektra výrobců nejrůznějších surovin včetně žateckého chmele určeného pro americký trh.

Stálé zastoupení mezi grossisty, velkoobchodíky nabízející roudnické zboží, mívala Meva také v Sýrii, Palestině, Íránu, Iráku, Vietnamu, Austrálii, Panamě, Bolivii, Brazilii, Argentině. Řada evropských zemí byla pravidelně navštěvována přímo obchodními zástupci Mevy. Ti například v Turecku a Jugoslávii jednali s cílem splácet dovezené zboží formou přímých dodávek barevných kovů pro roudnickou výrobu. V roce 1938 provozovala Meva své kanceláře a vzorkové síně v Praze nejen ve svém sídle v paláci Fénix na Václavském náměstí, ale také ve Veletržním paláci, dále v Paříži, Bruselu, Londýně a ve Vídni.

Až s příchodem druhé poloviny třicátých let zaznamenala výroba Mevy oživení a počet zaměstnanců se zvýšil na 350. Její hospodářskou konjunkturu akcionářům oznámilo zahájení výplat více než půlmilionových dividend ročně. Spojení továrny s okolním světem rozšířila nově postavená železniční vlečka na trati Roudnice – Hospozín.

Na dobré hospodářské bilanci podniku se významně podepsaly i vojenské zakázky, jakou byla například v roce 1936 výroba plechových výlisků pro filtry plynových masek určených civilní protiletecké obraně. I když výroba v objemu rostla, její efektivita byla velmi nízká a továrna měla problémy také s plněním dodacích lhůt. Až přizvaný auditor Čtvrtník navrhl v roce 1937 reorganizaci nejen na tomto úseku výroby. Byla postavena nová zinkovna, díky čemuž se výrobní program rozšířil o nový typ koupací vany. Pokračoval tradiční sortiment výroby. Kromě sedmi druhů petrolejových lamp a pěti druhů luceren, se dobrému odbytu těšily plechové podnosy v téměř třiceti nejrůznějších tvarech a metalických dezénech povrchových úprav, k tomu široká variabilita dekoračních mís na cukroví, ovoce, plechových kávových a čajových souprav, malé ruční lisy na ovoce, lihoplynové vařice, hrnce, pokličky, jídelní misky, resp. ešusy z hliníku, dózy na cukr i na chleba. Mezi několika sty položkami výrobků nechyběly ani tzv. švábolapky.

Přišel ale rok 1938 a v důsledku schylující se války došlo k omezení exportu, což mělo za následek zhoršení ekonomické situace podniku vůbec. Kovotlačitelé neměli téměř žádnou práci a spolu s jejich třemi učedníky museli s vděkem přijmout kontrolu vojenských misek, které si ministerstvo obrany u Mevy objednalo. Koncem září roku 1938 se navíc výroba na Urbance na dva dny v důsledku stávky zastavila, stejně tak jako tomu bylo u firmy Bächer. Jaká atmosféra v továrně panovala výstižně komentuje dopis správce továrny inženýra Odstrčila řediteli podniku Wolfovi, v němž mimo jiné píše: „.... Vymlouval jsem dělnictvu, hlavně mužům, aby pracovali, ale nebyl jsem s to toho docílit. Byl jsem ochoten však ženy z práce pro dnešek (22. září) propustiti, protože zde bylo veliké rozčilení a bál jsem se, že by mohlo býti hodně úrazů."

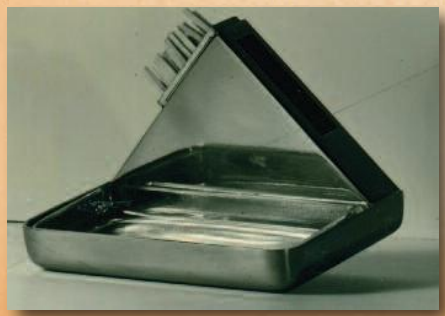

Dopravní a skladištní nádoby. – Transport- und Lagergefäße.

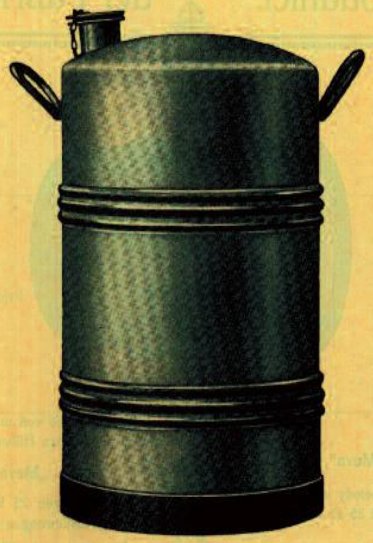

Benzinové konvice zajištěné proti výbuchu

tvaru „Meva".

Ze silného ocelového plechu bombírované, se zvlášť silnou ochrannou obručí u dna, s držadly ze silného kulatého železa, s lisovanou uzávěrkou ve víku, způsobilou ku zaplombování. — Dno a plášť autogennicky svářené.

Oboustranně v ohnivé lázni pozinkované.

Osvědčené spolehlivé provedení.

Na přání zhotovíme při větším množství též konve jiných velikostí.

Explosionssichere Benzinkannen

Type „Meva".

Aus starkem Stahlblech, bombiert, mit extra starkem Schutzreifen am Boden, Handgriffe aus starkem Rundeisen, mit gepreßtem plombierfähigen Verschluß im Deckel. Boden und Mantel autogen geschweißt.

Im Feuerbade beiderseitig verzinkt.

Erprobt zuverläßige Ausführung mit besonderer Bedachtnahme auf explosionssicheren Transport.

Auf Wunsch sind wir gerne bereit diese Kannen bei größeren Quantitäten auch in Zwischengrößen anzufertigen.

M 4150/	1	2	3	4	
Obsah as Ltr.	20	35	40	50	Inhalt ca. Ltr.
Zvláště silné provedení Kč	92·—	121·—	130·—	145·—	Besonders starke Ausführung
Normální obvyklé provedení „	88·—	106·—	115·—	127·—	Normale handelsübliche Ausführung

Benzinové konvice zajištěné proti výbuchu

s patentní, ku plombování způsobilou uzávěrkou „Sirius".

Z ocelového plechu, plášť, dno a konus falcované, dno sesflené obručí z páskového železa, s držadly ze silného kulatého železa.

Oboustranně v ohnivé lázni pozinkované.

Vynikající provedení, osvědčivší se při dopravě i při ukládání benzinu, benzolu atd.

Explosionssichere Benzinkannen.

Mit plombierfähigem Patentverschluß „Sirius".

Stahlblech, Mantel, Boden und Konus gefalzt, Boden durch Bandeisenreifen verstärkt, mit Handgriffen aus starkem Rundeisen.

Im Feuerbade beiderseitig verzinkt.

Hervorragend bewährt für Transport und Lagerung von Benzin, Benzol etc.

M 4103/	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Obsah as Ltr.	10	15	20	25	30	40	50	75	85	Inhalt ca. Ltr.
Za kus Kč	54·—	62·—	68·—	74·—	82·—	95·—	106·—	125·—	135·—	Per Stück

JSTE
NI?
é obyvatelstvo
má připraveno 30 milionů masek.
é obyvatelstvo
má připraveno 10 milionů masek.
zské obyvatelstvo
á připraveno miliony masek starší i nové
nstrukce.
Každá maska FATRA je úředně vyzkoušena.
Civilní maska FATRA
bezpečení svého
nejvážnější?
az na chvíli nebezpečí. Ztráty, kte-
ono hrozí, by byly nenahraditelné.
každého občana jest dražší než toto vy-
na osobní bezpečnost.
kých posudků odborníků o protiplynové masce FATRA:
PROF. INŽ. Dr. MONT. AL. PARMA,
PROF. Dr. INŽ. CYRIL KRAUZ,
77
1110

5) Balkánské vyhlídky a Meva ve službách války

Obchodníkům Mevy se dařilo relativně dobře, a protože odbyt sudů, drumů a popelnic zejména do Slovinska, Chorvatska, Bosny a Hercegoviny slibně rostl, rozjely se přípravy na zavedení pobočné výroby v Záhřebu ve spolupráci se zdejší firmou Posuda. Zástupci Mevy jako první v historii, nejen tohoto města, zahájili s jeho představiteli úspěšná jednání o dodávkách zařízení – tedy svých popelnic a sběrných vozů k centrálnímu sběru komunálního odpadu. Tuto výrobu měla zabezpečit právě firma Posuda. Počítalo se také s tím, že Posuda bude kompletovat některé polotovary dodávané roudnickou továrnou jako byly podnosy, lucerny a další kuchyňské a galanterní zboží. Plánovalo se, že rozšířená výroba drumů chorvatské filiálky vyjde vstříc i stoupajícím potřebám československého trhu, na němž s rozvojem automobilismu přibývalo prací na úpravách silnic, proto rostla výroba asfaltu a jeho odbyt v drumech značky Meva.

Podle kooperační dohody Meva firmě Posuda zapůjčila část svých strojů a do Záhřebu vyslala své odborníky, kteří zdejší výrobu pomohli rozběhnout. Meva vložila do společného podniku půl milionu dinárů a dalších 350 tisíc poskytla ve formě úvěru. V roce 1940 úřady vydaly nutná povolení a výroba v novém provozu mohla začít. Jak se tato spolupráce dále vyvíjela a kdy skončila, o tom se bohužel archivní doklady nezachovaly.

Začala válka a v jejím důsledku zůstal zachován export jen do Skandinávie, Holandska, Dánska, Belgie a Švýcarska. Zato přibývalo vojenských zakázek. Protože továrna již byla výrobou zcela zaplněna, začalo se jednat o koupi pozemku dnešní správní budovy na Urbance. Jeho majitelé ale spekulativně žádali za pozemek jednou tolik, než jim vedení podniku mohlo nabídnout.

V roce 1939 Meva s 234 zaměstnanci včetně 39 úředníků byla prohlášena za podnik důležitý pro obranu státu, což dalo zelenou k vyvlastnění žádaného pozemku. Ale než k němu došlo, získala Meva díky arizaci majetku ústecké firmy Orel bratří Krausů její zabavenou továrnu na předměstí Roudnice v Bezděkově, kterou si od 1. července do konce roku 1940 pronajala. Tzv. Krausovna stávala přes silnici naproti současnému areálu společnosti Meva. Tyto budovy asi v roce 1922 postavila na zeleném drnu firma Kuchař a Tříska pro účely své truhlářské výroby. Společnost se ale dostala do konkurzu a továrna pustla až do roku 1938, kdy ji v dražbě za 350 tisíc korun získali židovští podnikatelé, aby ji přestavěli na pekárnu. V druhé polovině roku 1940 Meva v pronajaté továrně na Bezděkově rozběhla provizorní výrobu a teprve až v listopadu následujícího roku díky průtahům stavby pro nedostatek cementu byla továrna dokončena. Po necelém roce se pronájem Krausovy továrny změnil v její koupi za půl milionu korun, které Meva poukázala na vázaný účet rodiny Krausů. Ale kdo ví, v čí kapse nakonec tyto peníze zůstaly...

Protižidovskému tažení nebyli ušetřeni ani akcionáři Mevy. Z obavy o svůj majetek své členské podíly prodali jednomu z českých akcionářů Jaromíru Bečkovi v naději, že v jeho rukách zůstanou v bezpečí a že je po válce odkoupí zpět.

V roce 1942 roudničtí stavitelé Hádl a Hájek dokončili na Urbance stavbu moderní železobetonové správní budovy s výrobními prostorami v prvním a druhém patře. Ale také tuto stavbu kvůli nedostatku stavebních materiálů a pracovních sil provázelo velké zpoždění.

Rok 1940 se do historie roudnické továrny zapsal úředním zákazem používání barevných kovů, jejichž omezené množství dostávala továrna přídělem, a tak se zcela zastavil dosavadní výrobní program spotřebního zboží z mosazi, bílého a ocelového plechu s povrchovou úpravou, z niklu, chrómu a cínu. Stejný osud potkal i výrobu z hliníku, výrobu podnosů a většiny stolního náčiní. Zůstaly jen minimální dodávky ocelových materiálů pro výrobu svítilen, sudů, popelnic, van a necek, která se zredukovala na téměř polovinu, přičemž bílý cínovaný plech se nahrazoval lakováním obyčejného černého plechu. Také produkce

Meva

Varujeme Vás před nákupem méněcenných napodobenin!

AKCIOVÁ SPOLEČNOST PRO PRŮMYSL ZBOŽÍM KOVOVÝM

Adresa telegr.: MEVA SMÍCHOV. ODDĚLENÍ: ROTORY PRAHA-SMÍCHOV PLZEŇSKÁ 10 Čís. telefonu 406-51 — 406-56

Čsl. patent čís. 27163 — Čsl. patent čís. 27163

Větrem poháněné

Rotor-ventilátory

k veškerým větracím účelům.

RV 10, RV 20 — RV 30, RV 50, RV 75

Účinkem rovnocenné elektroventilátorům.

—//—

Nízkou cenou, necitlivostí proti vlhkosti, hořlavému prachu, kouři, plynům a výparům nepřekonané.

—//—

Jsou levné, poněvadž nevyžadují proudomích vývod.

—//—

Pracují bez jakéhokoliv hluku již při rychlosti větru 1 m/vteř., tedy prakticky vždy v provozu.

—//—

Výkonnosti předčí přímou vyssavače čtyř- až pětkrát.

Větrem poháněné

Rotor - komínové nástavce

(čepce), ideální k zlepšení a zvýšení tahu v komínu.

Popis a ceny na druhé straně.

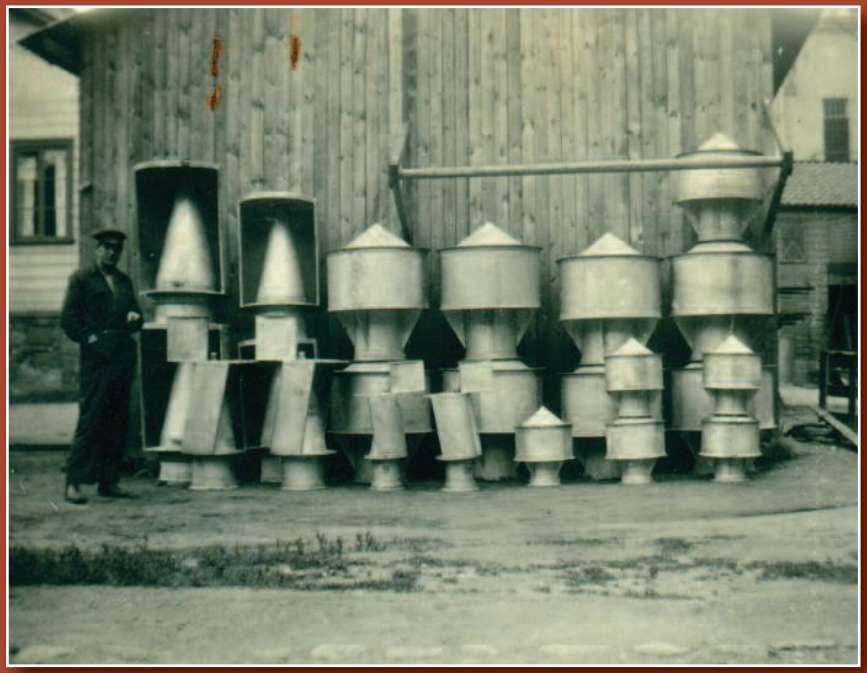

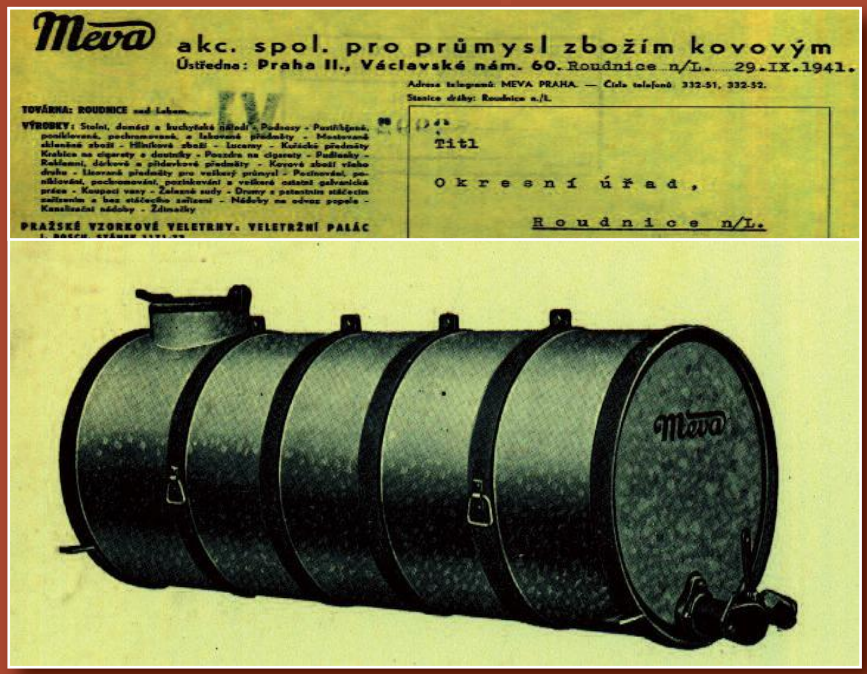

Meva akc. spol. pro průmysl zbožím kovovým

Ústředna: Praha II., Václavské nám. 60. Roudnice n/L. 29.IX.1941.

Adresa telegramů: MEVA PRAHA. — Čísla telefonů: 332-51, 332-52.

Stanice dráhy: Roudnice n/L.

TOVÁRNA: ROUDNICE nad Labem.

VÝROBKY: Stolní, domácí a kuchyňské nádobí - Podnosy - Pozinkované, pozinkované, pochromované, a lakované předměty - Mastovaná sklenené zboží - Hliníkové zboží - Lucerny - Kuřácké předměty - Krabice na cigarety a destičky - Pouzdra na cigarety - Pudřenky - Reklamní, dárkové a předvánoční předměty - Kovové zboží všeho druhu - Lékařské předměty pro veřejný průmysl - Pozinování, pocínování, pochromování a vrstvení ostatní galvanická práce - Koupací vany - Železné sudy - Drumy s patentním stáčecím zařízením a bez stáčecího zařízení - Nádoby na odvoz popelu - Kanalizační nádoby - Žíninky

PRAŽSKÉ VZORKOVÉ VELETRHY: VELETRŽNÍ PALÁC

Titl

Okresní úřad,

Roudnice n/L.

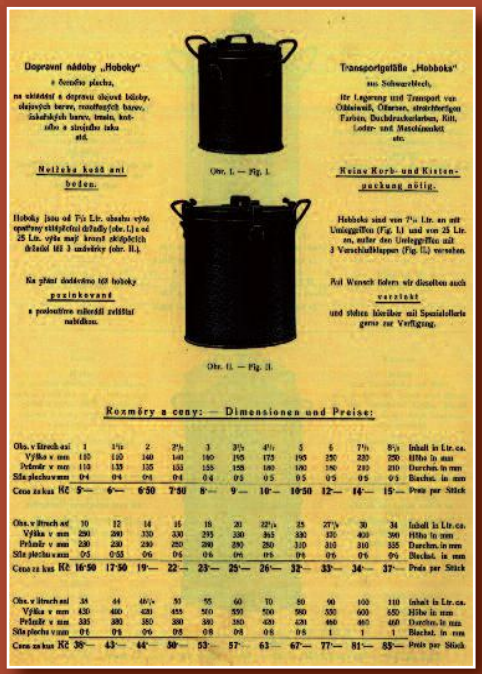

Dopravní nádoby „Hoboky"

z ocelového plechu,

na ukládání a dopravu olejové bídoby, olejových barev, rozličných barev, lakových barev, tmelu, kotlového a zinkového laku atd.

Nelíčka kotlů ani bedeny.

Hoboky jsou od 7½ Ltr. obsahu výše opatřeny vtlačitelnými dýhy (obr. I.) a od 25 Ltr. výše mají kromě zkrácených dýhů též 3 uzávěry (obr. II.).

Ke plnění dodáváme též hoboky pozinkované

a pochromované nikoliv zvláštní nabídkou.

Obr. I. — Fig. I.

Obr. II. — Fig. II.

Transportgefäße „Hobboks"

aus Schwarzblech,

für Lagerung und Transport von Ölfarben, Ölfarben, strichfertigen Farben, Dachdeckerfarben, Kitt, Lack- und Metallmalerei etc.

Keine Kurb- und Kistenpackung nötig.

Hobboks sind von 7½ Ltr. an mit Umsteckfäßchen (Fig. I.) und von 25 Ltr. an, außer den Umsteckfäßchen auch 3 Verschlußklappen (Fig. II.) versehen.

Auf Wunsch liefern wir dieselben auch verzinkt

und stehen hierüber mit Spezialfarbe gerne zur Verfügung.

Rozměry a ceny: — Dimensionen und Preise:

Obs. v litrech asi	1	1½	2	2½	3	3½	4½	5	6	7½	8½	Inhalt in Ltr. ca.
Výška v mm	110	110	140	140	140	145	175	195	250	220	250	Höhe in mm
Průměr v mm	110	130	135	135	135	135	180	180	180	210	210	Durchm. in mm
Síla plechu v mm	0·4	0·4	0·4	0·4	0·4	0·5	0·5	0·5	0·5	0·5	0·5	Blechst. in mm
Cena za kus Kč	5·—	6·—	6·50	7·50	8·—	9·—	10·—	10·50	12·—	14·—	15·—	Preis per Stück

Obs. v litrech asi	10	12	14	15	18	20	22½	25	27½	30	34	Inhalt in Ltr. ca.
Výška v mm	290	290	330	330	295	330	365	330	395	400	390	Höhe in mm
Průměr v mm	280	280	280	280	280	280	280	310	310	310	355	Durchm. in mm
Síla plechu v mm	0·5	0·55	0·6	0·6	0·6	0·6	0·6	0·6	0·6	0·6	0·6	Blechst. in mm
Cena za kus Kč	16·50	17·50	19·—	22·—	23·—	25·—	26·—	32·—	33·—	34·—	37·—	Preis per Stück

Obs. v litrech asi	38	44	46½	50	55	60	70	80	90	100	110	Inhalt in Ltr. ca.
Výška v mm	430	400	420	455	520	550	500	580	550	600	650	Höhe in mm
Průměr v mm	335	380	350	380	380	380	430	430	460	460	460	Durchm. in mm
Síla plechu v mm	0·6	0·6	0·6	0·8	0·8	0·8	0·8	0·8	1	1	1	Blechst. in mm
Cena za kus Kč	38·—	43·—	44·—	50·—	53·—	57·—	63·—	67·—	77·—	81·—	85·—	Preis per Stück

surovinově nenáročných komínových nástavců zůstala bez omezení. Ke konci roku 1941 Meva zaměstnávala již 476 dělníků a 98 úředníků. Od října 1942 byly oba roudnické provozy pronajaty německé správě pro utajenou válečnou výrobu, na níž se podílelo více než 600 zaměstnanců včetně tzv. totálně nasazených. Jen ze vzpomínek pamětníků je známo, že se vyráběly pláště nábojnic obřích dělostřeleckých granátů ráže od 225 do 350 milimetrů, dutinky jejich rozbušek, vodní chladiče pro německé tanky značky Tygr a další drobná výzbroj pro armádu, jako například lihové vařiče. Později se na Bezděkově rozjela také výroba generátorů na dřevoplyn pro nákladní auta a traktory. Meva také dodávala plechové kryty pěchotních min, jejichž výroba v Roudnici pokračovala i po válce. Továrna, plně vytížená válečnou produkcí, ze svého širokého programu v roce 1944 vytlačila i výrobu sedacích van. Členové místní ilegální odbojové skupiny v továrně sabotovali výrobu, což se v roce 1943 stalo třinácti dělníkům včetně dvou studentů roudnického gymnázia osudným. Gestapem byli uvězněni v Kladně, poté nasazeni do práce ve zdejší Poldovce, posléze převezeni do Terezína a do Buchenwaldu, odkud se naštěstí všichni vrátili domů.

6) Podnikem celého národa

Po skončení války roce 1945 zůstala továrna jako německý válečný podnik pod správou ministerstva národní obrany, aby již v polovině května 1945 zahájila, resp. pokračovala ve výrobě pocínovaných jídelních misek pro československou armádu. Po odchodu tzv. totálně nasazených pracovníků počet zaměstnanců klesl asi na 300 lidí. Podle prezidentských dekretů byla továrna k 1. lednu 1946 znárodněna. Ředitelství podniku zůstalo v pražském paláci Fénix a do majetkové podstaty znárodněné Mevy byly začleněny i Němcům konfiskované firmy jako byla továrna na plechové zboží Richarda Herolda v Chomutově, stejně jako zdejší zinkovna bratří Bublíků se čtyřiceti zaměstnanci. Pod správu Mevy se také dostala jednou tak velká firma Monose Lufta v Děčíně - Podmoklech na výrobu čokoládových forem. V roce 1947 pak ředitelství Mevy bylo pověřeno správou dalších znárodněných firem, jako byl například teplický závod berlínské akciové společnosti Auer, a dvou ústeckých firem - Münzerhütte a Jan Langecker na Střekově, každá s přibližně sto dvaceti zaměstnanci, vyrábějící drumy, bubny a jiné lehké plechové obaly. Výrobní bilance Mevy roku 1948 tak mohla vykázat 55 tisíc sudů, 26 tisíc popelnic, 3 tisíce speciálních sudů, konví a drumů, 154 tisíc větruvzdorných luceren, 34 tisíc lihových vařičů, 297 tisíc podnosů, 80 tisíc jídelních misek a 41 tisíc lisů na ovoce. S touto produkční kapacitou došlo 2. listopadu téhož roku ke sloučení s národním podnikem Chotěbořské strojírny a to na základě vlastní iniciativy a více než ročního jednání ředitelů obou těchto podniků.

23. října 1948 byla Meva vymazána z obchodního rejstříku. Fůze roudnickému závodu ale nepřinesla žádné výhody, ba naopak. Meva svým hospodářským ziskem dotovala neefektivní ztrátovou chotěbořskou výrobu autogenních přístrojů, stříkacích pistolí, hustilek, mazniček a konví na mléko, která se zde rozjela takříkajíc na zeleném drnu v roce 1946. Pod řídící aparát Chotěbořských strojíren se v letech 1948 až 1949 dostala také klempířská firma K. Schneidera ve Vítkovicích, svratecké Družstvo klempířů, resp. firma Růžička a spol. ve Světlé nad Sázavou a s ní výrobce chlévských napajedel E. Hähnel v Jistebnici u Tábora nebo firma Bratři Ohroubkové v Lomnici nad Popelkou. Bylo jen otázkou krátkého času, než tato bizardní ekonomicky neefektivní struktura výrobních závodů Chotěbořských strojíren ukončí svoji existenci. A tak se s nástupem roku 1950 a vyhláškou ministerstva průmyslu Meva vydělila jako samostatný národní podnik se sídlem v Roudnici s několika vlastními závody. Ve třech ústeckých podnicích, sloučených později v jeden závod v Ústí nad Labem – Předlicích (dříve továrna na textilní válce), se vyráběla vědra, konve, hoboky, plechové vany a necky. Dílny v pražské Hostivaři (s výrobou drumů a bubnů), než byl jejich provoz převeden do Předlic, dodávaly drumy a bubny. Ostravský závod Schneider a Paleček se zabýval produkcí lehkých obalů a hoboků. V Chomutově zůstala v provozu komerční zinkovna a závod v Děčíně – Podmoklech ještě krátce dodával formy na čokoládu. Do nového podniku byly také začleněny části majetkové podstaty firmy Sandrik – Reichelmannův závod Telnice a Spojených smaltoven v Teplicích – Sobědruhách s výrobou mlýnků, jejichž výroba zanedlouho také skončila. Kromě Roudnice tak zůstaly v provozu závody v Ústí – Předlicích (výroba ocelových bubnů a drumů), zinkovna v Chomutově (zrušena v roce 1961) a v Telnici (součástí Mevy do roku 1956).

Kvůli operativnímu spojení s chotěbořskou strojírnou získala Meva lehké sportovní letadlo, které pilotoval tehdejší šéf zásobování Jurčík.

V padesátých letech se obchodní oddělení z Vodičkovy ulice a z paláce Fenix přestěhovalo do Roudnice, kde našlo kanceláře ve správní budově někdejší firmy Klement na Bezděkově.

Z poválečných konfiskátů jednoho ze svých severočeských závodů získala Meva luxusní černou limuzínu značky Horch, kterou jezdíval sám K. H. Frank.

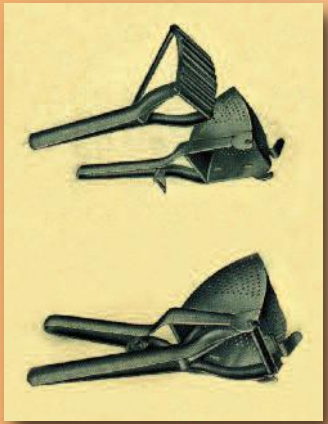

Do tmy zářící

Tradice výroby petrolejových lamp Mevy je spojena s počátkem továrny na Smíchově, která se na jejich výrobu od svého počátku specializovala. Tradici smíchovské značky tří zkřížených pochodní, která byla oficiálně zaregistrována v roce 1924, převzala po roce 1934 továrna v Roudnici. Meva od poloviny 20. let vyráběla větruvzdorné lampy v licenci jednoho svých tehdejších konkurentů saské firmy Hermanna Niera v Beierfeldu a v následujících letech tyto modely sama svými patenty konstrukčně dál vylepšovala. Když se ale Meva stala součástí Chotěbořských strojíren, odevzdala sem i výrobu svého legendárního modelu petrolejové lampy číslo 865. Ovšem v rámci příprav této výroby došlo ke konstrukčním úpravám, které se bohužel projevily ve stížnostech zákazníků na samotnou funkčnost lampy. Teprve po urgencích podniku zahraničního obchodu Motokov, který se Mevě staral o veškerý export výrobků, se výroba lampy vrátila zpět do Roudnice.

Meva jako jediná mezi světovými producenty dokázala lampy cínovat do krásně stříbrného lesku, což jí přinášelo značnou konkurenční výhodu. Teprve až v 60. letech průmyslovou špionáží v roudnickém provozu ze strany někdejšího největšího výrobce, již zmíněné firmy Nier, bylo tajemství technologického postupu odhaleno. V následujících letech naopak Meva získala tím, že převzala pracovní postupy továrny v Beierfeldu, čímž se výroba jedné petrolejky namísto původních 15 minut zkrátila téměř o polovinu. Ve spolupráci s Kovoprojektou vznikla počátkem 70. let linka na montáž petrolejek, která odstranila dosud primitivní manipulaci, například dříve si zaměstnankyně polotovary musely mezi jednotlivými pracovními operacemi přenášet v sukních. Program petrolejových lamp se ustálil na výrobě tří typů. Nejmenšímu vzoru 863 se říkalo trojka čili Bejbina, o něco větší rozměry měly typy 864 a 865.

Tradičními odběrateli roudnických petrolejek bývalo Slovensko, Polsko, Rumunsko, státy rovníkové Afriky a střední Ameriky a v neposlední řadě také Indie, kde se s nimi nejen svítilo, ale několik petrolejek zářících na tyči přes rameno patřilo i k nutné výzbroji domorodců proti tygrům na jejich cestách po setmění napříč džunglí. Také na přídích džunek čínských rybářů se kvůli bezpečnosti jejich provozu v rytmu vln houpaly lampy se značkou tří hořících pochodní.

Od roku 1978 se na výrobě petrolejek podíleli i chovanci výchovného ústavu pro mladistvé v Libkovicích, které Meva také odborně vzdělávala.

V roce 1986 cínování ustoupilo nové technologii práškového lakování ve škále osmi barev, přičemž koncem osmdesátých let Meva za rok vyráběla kolem 750 tisíc kusů petrolejek.

Konstrukce jednotlivých modelů se téměř beze změny zachovaly až do samého konce jejich výroby v roce 2006.

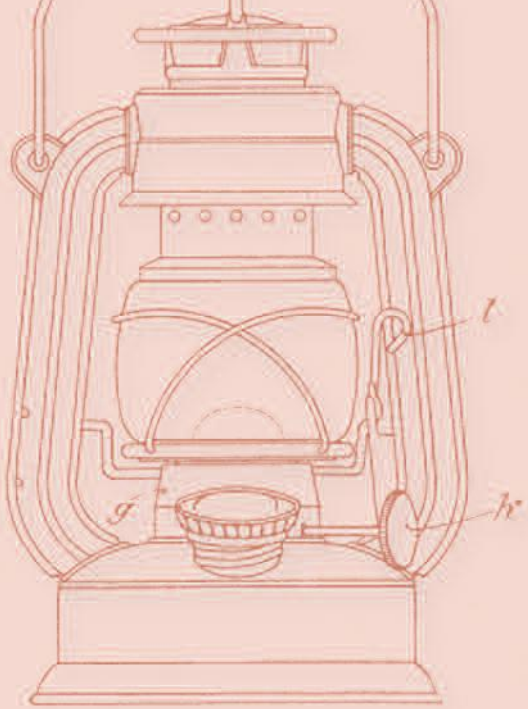

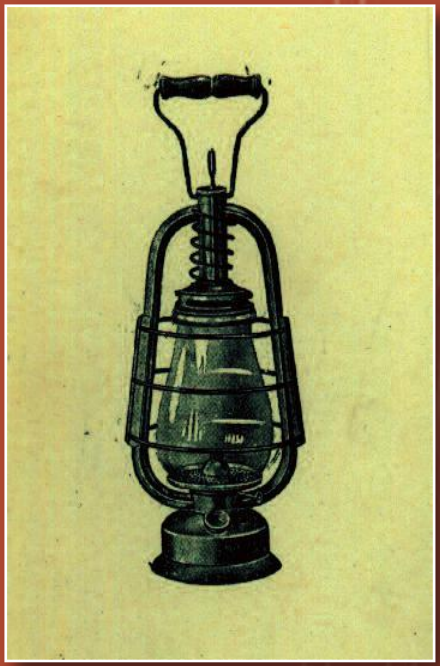

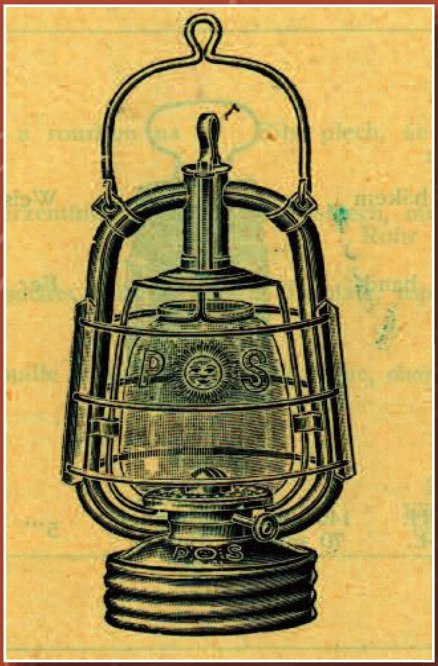
P S
P S

861

P S
Zapsaná ochranná známka.
Eingetragene Schutzmarke.
Registered Trade Mark.
Marque déposée.

7) Léta údernická

Během druhého roku existence samostatného národního podniku v roce 1951 se v Mevě zastavila tradiční výroba poniklovaných podnosů a s ní zaniklo celé oddělení galvanizace. Veškerou technologii včetně osmi van niklovacích, dvou van mosazících, stříbřících, chromovacích a po jedné vaně mědící, zinkovací a zlatící, převzal národní podnik Obal v Bystřici u Benešova. O tři roky později se v Roudnici znovu rozjela výroba hliníkových hrnců a pokliček, která však byla po dvou letech v roce 1956 předána do závodu Telnice. Tam se také po čtyřech letech odstěhovala výroba lihoplynových vařičů, která se v Roudnici obnovila v roce 1953. Tradičním výrobkem telnického závodu byly především vojenské polní láhve z hliníku. Na událost s hřebíky, kterými se kompletovala jejich korková zátka, dodnes ještě mnozí pamětníci vzpomínají. Stalo se totiž, že se omylem připsáním dvou nul namísto potřebných 180 kilogramů objednalo celých 18 tun těchto hřebíků, takže podnik měl na několik desetiletí vystaráno. Chudák mladý referent zásobování to odnesl půl rokem nepodmíněně. Dosavadní portfolio několika typů lihoplynových vařičů v roce 1954 rozšířily petrolejové vařiče značky Primus vyráběné podle švédského vzoru. Později Meva technickou podporou asistovala při zavádění jejich výroby v Tunisu.

V roce 1954 začala výroba veřejnosti známých třídílných hliníkových ešusů, které byly zpočátku určeny jen pro armádu, ale později se staly legendou mezi nejširší turistickou veřejností.

V polovině 50. let se na roudnické Urbance a na Bezděkově denně vyrábělo kolem čtyř set padesáti sudů, dvou set popelnic, s nimiž dál pokračovala výroba širokohrdlých konví na barvy a konví na ředidla, hoboků na pastovité hmoty i železných košů kanálových sběračů. Na seznamu tradičního sortimentu zůstaly petrolejky, lihové a petrolejové vařiče, chlebovky, hliníkové nádobí, pákové ruční lisy na ovoce, schránky na dopisy, jídelní misky i podnosy. Nově se rozjela výroba lékárniček a hmoždinek. Naopak koupací vany, necky, pařáky, voznice na fekálie, kanalizační vědra, koše na odpadky a také produkce telnického závodu, tedy stolní náčiní, kávovary, čajníky, tabatěrky, krabice na cigarety Meva ze svého výrobního programu vypustila. V roce 1956 se v obchodech objevily láhve v kovových přepravkách, kterými Meva, začala nahrazovat tradiční dřevěné bedýnky. Ročně se jich z bezděkovského provozu do oběhu vyexpedovalo kolem 450 tisíc v přibližně dvaceti různých provedeních hlavně na pivo, víno, limonády, mléčné výrobky i pro jiné druhy zboží včetně masa nebo vajec. Meva s jejich produkcí skončila na počátku 70. let.

Dnes již málokdo ví, že slovo přepravka bylo do té doby neznámé a zrodilo se právě v roudnické Mevě.

Meva
NÁRODNÍ PODNIK
ROUDNICE N. L.
Zákl. závod Roudnice n. L., pob. závody: Ústí n. L. - Předlice, Telnice, Chomutov
Bank. spojení: SBČS Roudnice n. L., č. ú. 063-004. směr. č. 0511-1
/ZA/59 v Telnici dne 13.10.1959

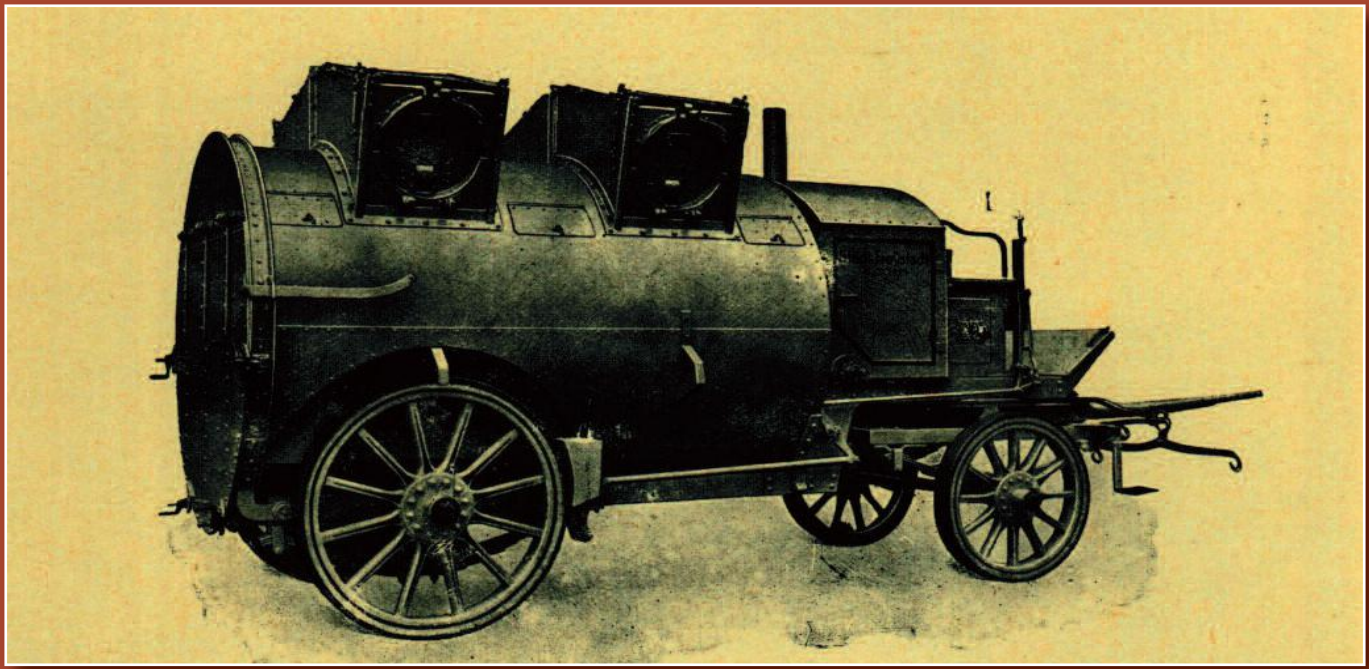

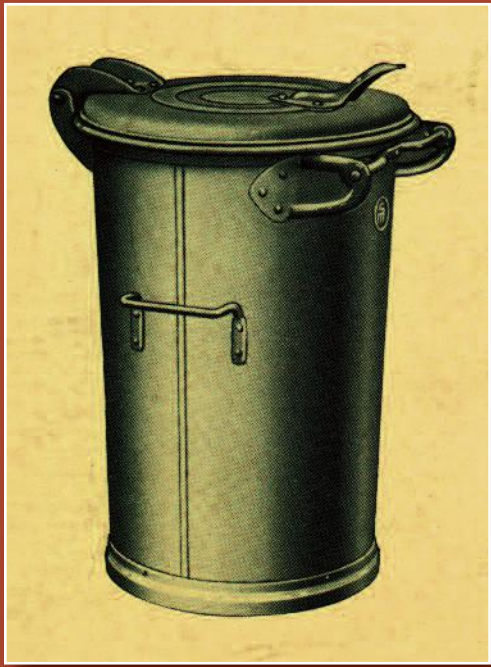

Aby bylo kam s ním

Zvonění popelářů kdysi svolávalo obyvatele měst ke korbě jejich vozu, aby si na jeho prachem zahalenou vršící se hromadou popele a smetí přišli vysypat i tu svoji popelničku. S rozvojem měst a zlepšováním jejich hygienických poměrů a současně s narůstajícím množstvím domácích odpadků přibývalo systémů, které nahrazovaly tento primitivní a zdraví škodlivý způsob sběru. První koňský povoz s více méně bezprašnou výsypkou byl v rakouské monarchii patentován v roce 1911, ale teprve poválečná éra konce 20. a počátku 30. let přinesla řadu nových konstrukcí již na bázi nákladních automobilů. Jednotlivým typům výsypných mechanismů odpovídaly i konstrukčně řešené popelnice. Kromě popelářských vozů cizích značek jako například Mercedes-Benz, který jako první přišel s konstrukcí šnekového podavače, jezdily v českých městech tzv. kukavozy se značkou plzeňské Škodovky nebo libeňské ČKD. Ke svozu odpadků sloužily také obyčejné korby nákladních aut nebo koňských potahů, na něž se výsypná zařízení montovala. Jedním z jejich výrobců byla německá firma Schmidt a Melmer z Weidenau nad Siegem. A právě jejich patent na výrobu zařízení na bezprašné vysýpání popela včetně výroby příslušných popelnic s odklápěcím víkem počátkem třicátých let koupila Meva, a stala se tak v Československu jediným výrobcem zařízení pro sběr odpadů do typizovaných popelnic. Ale ještě ani v roce 1946 nebyl tento způsob zcela běžný, rozšířený byl asi jen ve dvaceti největších městech republiky. Po roce 1948 Mevě připadl monopol pro výrobu popelnic svého tradičního systému EsEm.

Brandýsské strojírny byly pověřeny centrální výrobou popelářských vozů, tzv. kukavozů pro tento druh popelnic.

Kvůli rostoucím požadavkům na zvýšení objemu výroby získala Meva v sousedství svého provozu na Bezděkově tovární areál znárodněné Franzlovy strojírny, založené zde již v roce 1875. Po jeho dílčí adaptaci se sem z Urbanky v roce 1951 výroba popelnic přestěhovala. Tehdy se ještě dělaly z černého plechu a teprve potom se celé máčely v zinkové lázni. Tak tomu bylo až do roku 1971, kdy došlo k rekonstrukci technologie a žárové zinkování nahradila montáž z pozinkovaného plechu, což vedlo k žádanému zvýšení kapacity výroby. To souviselo s rostoucí poptávkou po popelnicích. Jejich trvalý nedostatek na trhu se dostal dokonce až na pořad jednání československé vlády, která na jeho základě přijala příslušné nařízení č. 303/71 o zajištění čistoty měst. Po nedobrých zkušenostech s kvalitou výroby popelnic v Podunajských strojírnách Bratislava, kam Meva část výroby převedla, byla výroba na Slovensku po několika málo letech ukončena a Roudnice se opět stala monopolním producentem. Z důvodu nové koncentrace výroby se rozjela stavba nového provozu v Novém Sedle, který vznikl jako součást zdejší věznice. V polovině 70. let došlo k modernizaci falcovací linky, což s dalšími změnami výrobních technologií i konstrukce popelnic vedlo ke zvýšení pevnosti jak pláště tak i víka Prodloužila se tak nejen životnost, ale zároveň došlo k úspoře materiálu použitím menší tloušťky zinkovaného plechu, který nahradil dosavadní způsob zinkování celých popelnic. Současně se dna popelnic inovovaly i protihlukovými obručemi z gumy. Během tří let se výroba popelnic zvýšila o 100 % a dosáhla až 220 tisíc kusů ročně.

V roce 1982 se provoz v Novém Sedle rozšířil o další výrobní halu a počátkem 80. let dosahovala roční produkce Mevy již kolem 300 tisíc popelnic. Část směřovala i na export do NDR, Maďarska a v menší míře dokonce na Kubu.

Tradice výroby popelnicových kontejnerů s objemem 1,1 kubíků nezačala, jak by se dalo předpokládat, v Mevě, ale v nedalekém Agrozetu, kde s tímto programem začali jako s náhradou za vyřazenou výrobu pluhů. V souvislosti s pozdějším plánem Agrozetu na zavedení nového výrobního programu a nutnosti vymístit výrobu kontejnerů, Meva na podzim roku 1984 jejich sériovou výrobu převzala. Tím současně došlo k přesunu výroby tradičních 110 litrových popelnic z Bezděkova do provozu v Novém Sedle.

Meva je v současné době především výrobna kontejnerů, chcete-li popelnic. Ale význam tohoto slova prošel v posledních letech velkou proměnou. Popelnice již není tím čím bývala. Recyklace hýbe světem, na nejrůznějších výrobcích přibývá symbolů přeškrtnuté popelnice a třídění odpadů by bez popelnic nové generace, tedy speciálních kontejnerů nebylo vůbec možné. Kontejnery již nejsou trvalým hrobem

nepotřebných věcí, nýbrž jejich novým začátkem. Do příslušného kontejneru by jistě i Jan Neruda rád uložil svůj vysloužilý slamník, a neprožil by s ním legendární peripetií, než si jej s povděkem odnesla mlíkařka jako dobré stlaní pro svoje telátko...

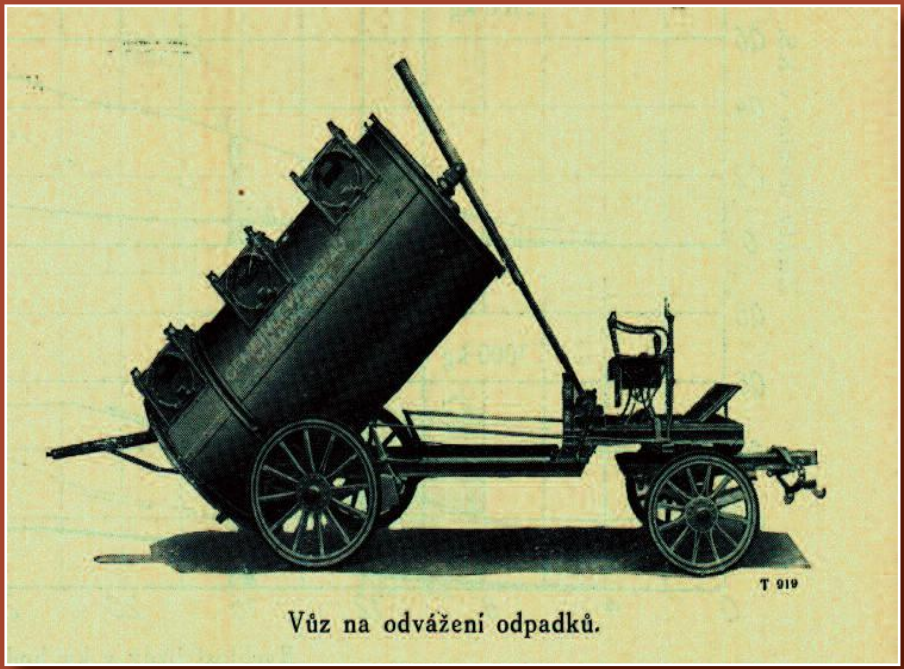

Vůz na odváženi odpadků.

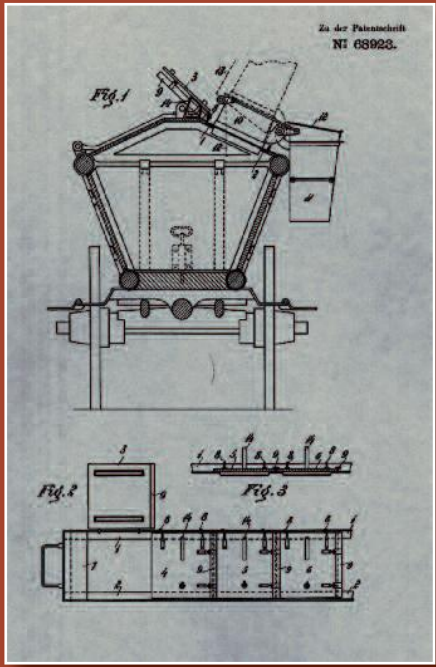

8) Pod dohledem jihočeské Sfingy

Další převrat v organizační struktuře Mevy nastal v roce 1958 v souvislosti s celostátní reorganizací národních podniků. Od 1. dubna se Meva dostala pod supervizi generálního ředitelství podniku Sfinx České Budějovice, zastřešující v republice výrobu plechového zboží. Sídlo generálního ředitelství bylo původně plánováno u největšího výrobce tohoto druhu zboží, tedy v Roudnici, ale protože se v městě nenašel vhodný objekt, statut generálního ředitelství získala mnohem menší českobudějovická továrna.

Meva se tak stala jen závodem 06 tohoto národního podniku. S počátkem nové organizační éry Meva zavedla ve spolupráci s oddělením vývoje Kovotechny Praha do svého programu přímotopná petrolejová kamínka, leč pro nezájem trhu po několika málo letech byla jejich výroba zastavena. Na vrtochy tržní poptávky musela Meva reagovat i počátkem šedesátých let, kdy v důsledku zavádění propanbutanových láhví upadl zájem o malé turistické benzinové vařiče, které se na trh dostaly v roce 1959. Mnohem více starostí než pokles poptávky nadělaly jejich první vyexpedované série, v nichž mnoho přístrojů díky konstrukční chybě výbuchem zapálilo několik stanů i rekreačních chat.

Rok 1960 se v historii Mevy zapsal počátkem výstavby nového provozu zinkovny, která během roku vyrostla v areálu bězděkovského provozu a nahradila tak zrušený chomutovský provoz, kde zinkování koncem roku 1962 ukončila potřeba rozšíření zdejších železáren. Kapacitu moderní bezděkovské zinkovny naplnily ve stejném roce nové druhy plechových přepravek, kterých Meva denně na strojích vlastní konstrukce vyráběla kolem dvou tisíc kusů. Ve dvou osmimetrových vanách se zinkovalo i komerčně – od potrubí pro komárenské loděnice, přes topná tělesa až po speciální zakázky, například olovění trubek pro sovětské vesmírné rakety Sojuz pod krycím názvem Ankara.

Na slavnou tradici petrolejek chtěla Meva navázat tlakovými petrolejovými vařiči, které do výroby poprvé zavedla v roce 1963. Ale kvůli tomu, že zplodiny zacpávaly trysky, se jejich výroba zastavila.

U příležitosti udělení titulu závod 20. výročí Slovenského národního povstání v roce 1964 zavedla Meva do svého programu benzinový vařič pro domácnost, jehož vzorem byl kanadský výrobek Goleman. O rok později, kdy Meva dostala od ministerstva predikát Závod socialistické práce a současně, kdy se z Mevy oddělil její telnický závod, ukončila konstrukční kancelář vývoj propanbutanového vařiče zcela nové generace. Jeho technologická náročnost však byla podobně jako u petrolejových přístrojů příliš velká, a tak se na generálním ředitelství v Českých Budějovicích rozhodlo propanbutanový typ vařiče do výroby nezavádět.

Přišel ale rok 1967 a s ním konec svazku s českobudějovickým Sfinxem. Nadřízeným podnikem Mevy se ministerským rozhodnutím stal přímo podnik zahraničního obchodu Omnia Bratislava, od roku 1969 přejmenovaný na Strojsmalt.

9) Když Meva skládala účty v Bratislavě

Za dobré výsledky hospodaření byla Meva u příležitosti svého 70letého jubilea v roce 1968 na slavnostní schůzi v kulturním domě Libuše vyznamenána Řádem práce. Stalo se tak krátce poté, co se tehdejší podnikavý ředitel společnosti Vladimír Voplatek na své cestě po Dánsku inspiroval výrobou zavedení výrobků nové generace – propanbutanových spotřebičů. Jejich éru zahájil vývoj propanbutanové lampy. Do roku 1969 se tento sortiment Mevy rozšířil o vařiče Mevar Turist, Solo, Camp, Sektor, dále o teplomet Ardent s grilovým adaptérem a pájecí soupravu Praktik.

Za svoji kvalitu získala tato série od strojního zkušebního ústavu v Brně první jakostní třídu a na trhu si tyto výrobky záhy získaly velkou popularitu. Jen propanbutanových vařičů chrlila Meva na trh ročně kolem 60 tisíc kusů! Poptávka však zdaleka nebyla tak veliká, aby stačila na dlouhodobý odbyt mohutné sériové výroby. Nepředcházel jí totiž důkladný průzkum trhu, a tak se stalo, že během roku se ve skladech nahromadilo zboží v hodnotě deseti milionů a v roce 1971 již byla hodnota skladu dvojnásobná.

Plnění plánu se hluboce propadlo. Zato zaměstnanost Mevy díky zavedení tohoto programu dosáhla v roce 1968 svého historického rekordu 730 pracovníků.

V polovině 70. let, jak se postupně dařilo snižovat stavy skladových zásob, se oživoval vývoj nových propanbutanových spotřebičů a na trh přišly inovované výrobky na bázi butanem plněných kartuší, jako byl vařič značky Krab, osvětlovací lampa, pájecí souprava Profik a lyžařská žehlička. Sortiment se dále rozšířil o lampy Jugo 2027 a 2020 nebo pistole BTS 783 na svařování folií při paletizaci zboží.

Pro cvičence československých spartakiád, a to nejen na strahovském stadionu, Meva tradičně ve spolupráci s ČSTV dodávala kovové vytyčovací značky i stojany na odpadkové pytle.

V roce 1982 podnik dostavěl vedle továrny na Urbance dva panelákové domy s devětadvaceti byty pro své zaměstnance.

Dva roky nato byla pracovníkům bezděkovského provozu předána k používání nová sociální budova.

Mívala zde otevřeno závodní kantýna stejně jako na Urbance. A protože Meva měla i několik tzv. horkých provozů, jako zinkovna, sudárna a cínovna, kde žízeň byla jejich součástí, vedoucí kantýny paní Štrumplová s láskou točila vyhlášenou roudnickou sedmičku sametové chuti, považovanou za nejlepší pivo v celém kraji. A byla-li chuť, někdy za padesátikorunu chlapi v pivovaru do sudu s etiketou sedmičky naplnili Mevě stejně dobrou desítku.

Ještě víc povyražení zažívali meváci na svých tradičních plesech v sálech restaurací Říp nebo Libuše, kde se také slavnostně schůzovalo a předávaly se nejrůznější vyznamenání i Rudé prapory.

Zaslouženého pracovního klidu si zaměstnanci Mevy užívali v podnikovém rekreačním penzionu v Jetřichovicích u Děčína a od roku 1962 také ve stanech a v chatkách na břehu Vltavy v Temešváru u Písku. Později se podnikovým autobusem vyráželo až na bulharské pláže. Děti zaměstnanců mohli trávit prázdniny na pionýrském táboře ve Sloupu u České Lípy. Do talonu štědrých zaměstnaneckých dotací socialistického systému patřily i poukazy do plaveckého bazénu, sauny nebo na masáže. Na druhé straně obraz života tehdejšího podniku se skládal i z povinně dobrovolných účastí na akcích typu průvodu Prvního máje nebo na pracovních brigádách, jako například při stavbě ordinace závodního lékaře přímo v továrním areálu na Urbance.

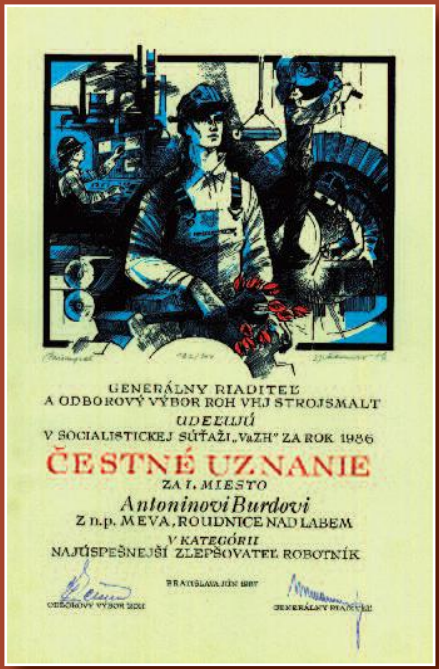
GENERÁLNY RIADITEĽ
A ODBOROVÝ VÝBOR ROH VHJ STROJSMALT
UDEĽUJÚ
V SOCIALISTICKEJ SÚŤAŽI „VaZH" ZA ROK 1986
ČESTNÉ UZNANIE
ZA I. MIESTO
Antoninovi Burdovi
Z n.p. MEVA, ROUDNICE NAD LABEM
V KATEGÓRII
NAJÚSPEŠNEJŠÍ ZLEPŠOVATEĽ ROBOTNÍK

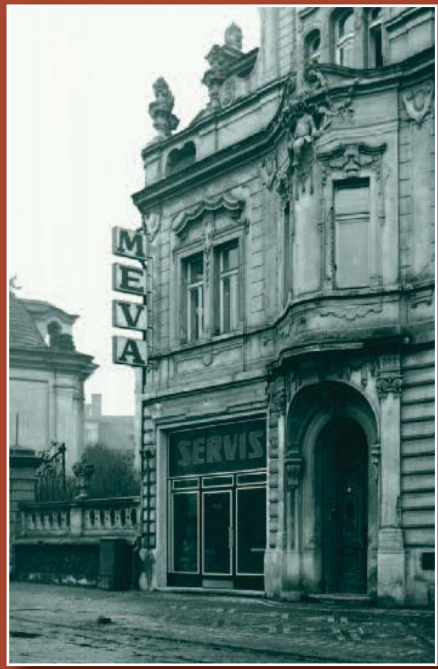

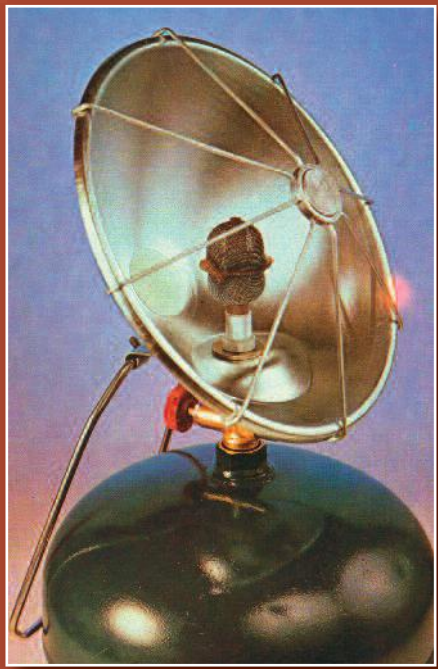

Druhý dech Mevy

Negativní trend obchodní bilance se Mevě podařilo zastavit ve druhé polovině roku 1972 poté, co byla pozastavena nadvýroba propan butanových spotřebičů. Nahradil ji zcela nový sortiment – dýchací přístroje.

Bylo to nadšení a touha pánů Voříška a Kdéra ze střešovického Ústavu pevných látek, které dalo základ této výrobní tradici. Prototyp dýchací aparatury pro potápěče úspěšně vyzkoušeli jako funkčně nejlepší již na mezinárodním setkání potápěčů ve stometrové hloubce kubánského Karibiku v roce 1968. A protože oba konstruktéři byli také dobrovolnými hasiči, rozhodli se dýchacími přístroji vybavit i hasiče. Tak se zrodil dýchací přístroj Saturn. Jeho výroby se pod Kdérovým vedením ujal podnik místního hospodářství v Libčicích nad Vltavou. Výroba se úspěšně rozvíjela a během pár let poptávka přerostla možnosti skromně vybavené libčické provozovny. Meva právě v té době hledala náhradu za pozastavený program propanbutanových spotřebičů a tak ji nabídka převzetí libčické dílny přišla více než vhod.

Přetlakové a podtlakové modely Saturn pro hasiče a záchranáře, které si z plovdivského veletrhu v roce 1980 odvezly zlatou medaili, v roce 1981 doplnil díky zřízení vlastního vývojového střediska kyslíkový přístroj KP 120, jímž se český trh stal nezávislý na drahém dovozu ze zahraničí. Provoz v Libčicích se díky tomu rozšířil o novou dílnu a současně přišel na trh i malý pohotovostní přístroj Saturn 2.

V roce 1985 zahájila Meva výrobu resuscitačního kyslíkového přístroje Saturn Oxy, který rovněž získal několik veletržních prvenství.

Pluto 30
Nemo

10) Návrat volného trhu

Změna politického systému po roce 1989 sebou přinesla i konec socialistické ekonomiky. Mevě se začaly rozpadat tradiční domácí i zahraniční odbytiště a podnik musel čelit zcela novým podmínkám tržních vztahů, růstu cen surovin, materiálů. Byly to velmi těžké časy plné nejistoty blízké budoucnosti v pochodu měnícího se systému ekonomiky i práva. V první vlně kupónové privatizace se Meva 5. května 1992 stala akciovou společností, jejíž většina podílů zůstala v rukou privatizačních a investičních fondů. S plánem vlastní restrukturalizace Meva o rok později využila nabídku ministerstva průmyslu provést v podniku v rámci projektu Phare poměrně širokou analýzu jeho hospodaření, z níž by vzešly návrhy dalšího rozvoje společnosti. Na základě ekonomických rozborů německého auditora Agiplan Mülheim pokračovaly ve spolupráci s agenturou Ernst and Young v roce 1994 práce na strategickém plánu budování firmy. Prvními kroky nové koncepce řízení vedly k rozdělení podniku na tři divize, zavedení počítačových systémů nejen v rámci administrativy ale i do výroby, díky čemuž zmizela rýsovací prkna z konstrukčního oddělní.

Nákup nové linky na výrobu sudů za 15 milionů v roce 1994 odstartoval proces mnohamilionových investic, které každým rokem směřovaly do modernizace výrobních technologií, jakou byla například nová ekologická mořírna (1995), přeměna uhelné kotelny na plynovou (1996) nebo nákup nákladních automobilů (1997). V roce 1997 došlo k založení dceřiných obchodních společností se sídly v Brně, Ostravě, Českých Budějovicích, slovenské Rožňavě (Mevako) a vznikla také společnost Mevatec, jejíž administrativní sídlo vyrostlo v roce 1998 na roudnickém Bezděkově v místech bývalé neutralizační stanice. Předmět činnosti dceřiné společnosti Mevatec se vyprofiloval do obchodování s doplňkovým sortimentem Mevy včetně plastových obalů.

Na rozdíl od provozu na Bezděkově, který procházel procesem modernizace narůstající výroby, se provoz na Urbance od poloviny 90. let potýkal s poklesem odbytu svých výrobků, především petrolejek.

A tak v roce 1999 provoz Urbanka svůj programu rozšířila o čističe vzduchu pro motory traktorů Zetor, komponenty přístrojů značky Narex a skladové regály.

V roce 2001 musela Meva čelit stížnostem obyvatel na emise vypouštěné z provozu lakovny. Hygienická měření oprávněnost stížnosti nepotvrdila, naopak se ukázalo, že zjištěné emise zdaleka nedosáhly ani povolené normy.

Rok 2000 patřil v novodobé historii Mevy k jednomu z nejúspěšnějších. Oproti minulému roku došlo k nárůstu tržeb o pětinu, pro vybudování nového skladu výrobků firma v Roudnici zakoupila objekt družstva Lípa a investovala také do pozemku k výstavbě centrály své českobudějovické dceřiné společnosti.

Další růst cen surovin a energií v roce 2001 se negativně podepsal na ekonomickém výsledku a Meva utrpěla i díky kurzovním ztrátám způsobených posilující korunou. V roce 2001 Meva poprvé zaznamenala stagnaci ve výrobě sudů, jejíž příčinou byl příchod silného konkurenta na český trh. V jiných komoditách však Meva na zahraničních trzích trvale zpevňovala své pozice, nehledě na to, že výrobkům z provozu Urbanka pokračoval jejich propad odbytu, a to včetně petrolejek, které z tradičních odbytišť začala od roku 2002 výrazně tlačit čínská konkurence. Ve snaze zlepšit hospodaření divize Urbanka začala Meva plánovat výstavbu nového provozu na výrobu kontejnerů pro odpadový sběr textilu. Ale krachem osobních jednání s představiteli města nebylo rozšíření provozu na Urbance k tomuto účelu povoleno. Od plánů na rozvoj nové výroby se Meva vrátila k inovaci svého tradičního programu.

V roce 2002 byl ukončen vývoj propanbutanových hořáků, do výroby byly zavedeny nové modely lamp a objevily se zcela nové druhy výrobků jako domácí udírny a skladové regály na pneumatiky. Inovací prošly také dýchací vzduchové přístroje Saturn.

Meva Roudnice n. L. - Urbanka

Meva Roudnice n. L. - Bezděkov

Mevatec Roudnice n. L.

Meva Brno

Meva České Budějovice

Mevatrade Roudnice n. L.

Mevako Slovenská republika

Meva - Bulgaria

Také hospodářské výsledky roku 2002 patřily v historii Mevy k velmi dobrým, na čemž se také podepsaly stabilizující se dodávky do Bulharska, Rumunska, Francie a Německa. Stejně jako v minulých letech tak i v tomto roce Meva investovala do vlastního rozvoje, tentokrát 33 milionů korun bylo určeno mimo jiné i na rekonstrukci závodní kuchyně. Výdaje směřovaly do propagace podniku podporou již čtvrtého ročníku automobilové orientační soutěže Meva Cup, mistrovství Podřipska a Žatecka.

V roce 2003 vyrostlo v Želešicích u Brna nové administrativní a skladové centrum dceřiné společnosti Meva Brno a zkolaudována byla i přístavba logistického centra dceřiné společnosti Mevatec na Bezděkově. Tyto a další investice dosáhly v tomto roce celkové výše 77 milionů korun. Stavební investice pokračovaly také v následujícím roce, kdy Meva nechala vybudovat další centrálu své českobudějovické pobočky.

Nebývalý skok v růstu cen kovových materiálů v průměru o 40 % způsobil, že v roce 2004 zisk společnosti klesl téměř o 2 miliony korun navzdory tomu, že Meva dosáhla rekordních tržeb 440 milionů. Za první čtvrtletí roku 2004 tak podnik poprvé od roku 1990 vykázal ztrátu 1,8 milionů korun. V tomto roce byla také zahájena výroba nových propanbutanových vařičů a dýchacích přístrojů VDV Pluto. Díky tomu se v roce 2005 podařilo zastavit několik let trvající pokles obratu divize Urbanky, nicméně její ztráta se vyšplhala již na 4 miliony korun.

Ekonomické výsledky roku 2005 dopadly hůř než hospodaření předcházejícího roku. Zisk společnosti se snížil o 4 miliony, na němž se opět podepsalo zejména zdražení materiálů. Pozastavena nebo zcela zrušena byla většina plánovaných investičních akcí s výjimkou užití IT technologií, s nimiž bylo svázáno zavedení internetového obchodu. Výrobky Mevy se v tomto roce také objevily v regálech obchodních řetězců.

I když Meva v roce 2006 překročila svůj hospodářský plán, další skok ve zvýšení cen výrobních materiálů vedl k nutnosti zavedení úsporných opatření, a to od změn konstrukcí jednotlivých výrobků až po snižování nákladů na topení. Také prodejem vlastní autodopravy regionálnímu dopravci Meva dosáhla při zachování zaměstnanosti zvýšení efektivity své logistiky. Úspory přineslo i zavedení nových technologií, jakými byl CNC vysekávací lis v provozu Bezděkov nebo svářecí robot. Také v provozu Urbanka, se v tomto roce investovaly další desítky milionů korun do špičkových technologií, jako byl CNC soustruh, prášková lakovna, lis s podávacím zařízením. V roce 2006 byla dokončena stavba nové nástrojárny vybavené kromě stávajících zařízení i novým obráběcím centrem Axa a dalšími novými zařízeními. Hala nástrojárny byla pro bezpečnou manipulaci s těžkými zařízeními vybavena jeřábem. Od roku 2006 se program Mevy rozšířil o komponenty pro zahraničního výrobce filtrů nákladních automobilů.

11) Obsah se mění, název zůstává ....

Fungování dnešní společnosti si bez popelnic lze jen těžko představit. A čím víc roste spotřeba jakéhokoli zboží, tím víc popelnic s většími objemy společnost potřebuje. Slovo „popelnice" je už téměř na odpis, protože popel je pro většinu z nich již pojem neznámý, a tak se ujal globalizační termín „kontejner". Ve snaze prosadit se ve větší míře na světovém trhu v roce 1995 Meva provedla změny v konstrukci svých tradičních 1100 litrových kontejnerů. K největším zahraničním zakázkám inovovaných výrobků patřily dodávky celkem 6 tisíc kontejnerů pro uzbecký Taškent (v letech1999 a 2005) a další tisíce těchto kontejnerů značky Meva slouží od roku 2006 městu Tbilisi.

I když kolem roku 1999 vstoupila na trh silná konkurence plastových nádob, výroba popelnic v Mevě pokles nezaznamenala, ba naopak, díky přijatému zákonu o odpadech se výroba v roce 2002 zvýšila o 38 %.

Nicméně v exportu kontejnerů s objemem 1100 litrů nastaly v roce 2001 odbytové komplikace, které způsobilo nařízení Evropské unie o vybavení kontejnerů dětskými pojistkami proti otevření. Na finančně náročné zavedení výroby nového systému uzávěru

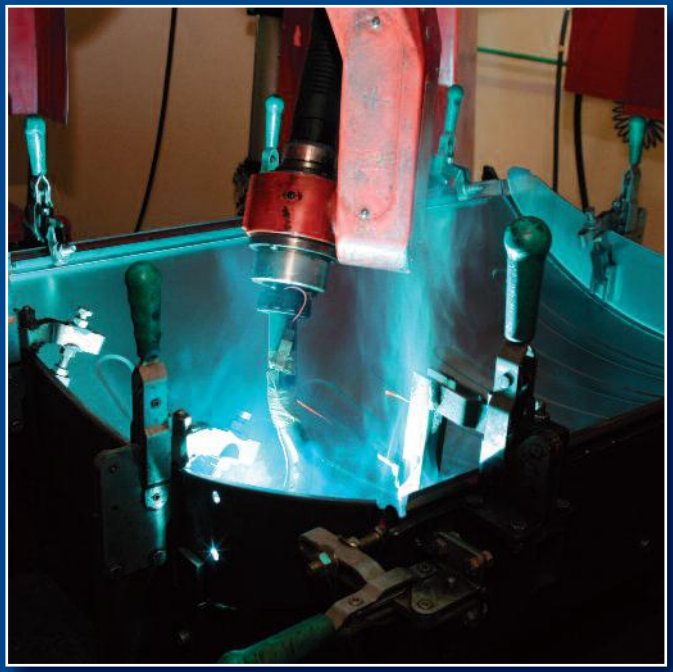

Meva
Meva

kontejnerů, které by svojí cenou nebyly konkurenceschopné, reagovala Meva zahájením vývoje nového typu stohovatelného kontejneru. Spolu s ním byly v roce 2002 do výroby zavedeny nové modely velkoobjemových kontejnerů. Jejich konstrukce vyšla z požadavků holandských a francouzských zákazníků. Meva dále rozšířila výrobu kontejnerů Unitainer s objemem od 500 do 1600 litrů.

V roce 2004 dosáhl prodej klasických popelnic historického minima – pouhých 121 tisíc kusů. Příčinou byl postupující proces plynofikace, díky němuž plechové popelnice přestaly plnit svoji původní a primární funkci, tedy to, že sloužily k ukládání žhavého popele z kamen. Plastové popelnice se nejenže funkčně plně vyrovnaly nádobám z plechu, ale jednou z jejich předností je i širší nabídka jejich převážně větších objemů.

V souvislosti se zaváděním praxe sběru tříděných odpadů se nabídka Mevy koncem 90. let rozšířila o velkoobjemové kontejnery s obsahem od 2,5 do 7 kubíků. Pro tuto sériovou i zakázkovou dnes stále rostoucí výrobu byla na Bezděkově v roce 1999 přistavěna nová hala. V roce 2003 začal vývoj nové řady velkoobjemových kontejnerů FUB, stejně tak jako speciálních kontejnerů pro nemocniční odpad.

Současnou produkci Mevy reprezentuje kolem dvou stovek druhů kontejnerů v objemu od 0,6 do 5 kubíků, které téměř ze 60 % směřují do více než 25 zemí Evropy a Asie.

Sud kulatý...

Roudnická tradice výroby sudů sahá do samých počátků továrny na Urbance. Ty nejstarší se před první světovou válkou nýtovaly a letovaly, pak přišlo na řadu jejich sváření, samozřejmě ruční, a teprve až počátkem 70. let byl z Belgie zakoupen svařovací automat. Díky nově nasazeným technologiím mezi lety 1971 a 1974 se produktivita výroby zvýšila o téměř čtvrtinu a sortiment sudů se rozšířil o přibližně 12 typů. Na trhu se objevily i sudy s odnímatelným víkem z pozinkovaného plechu, využívané zejména v chemickém průmyslu, podle jednoho z hlavních odběratelů dostaly přezdívku „semínky". Byly to právě také tyto sudy, které posloužily k uložení prvních kilogramů radioaktivního odpadu z Temelína. A v sudech z Mevy také putoval český uran do Sovětského Svazu. Těchto pětatřicetilitrových sudů Meva vyrobila kolem milionu a 300 tisíc kusů. Od roku 1962 provoz Předlice začal dodávat lehké sudy, tzv. drumy, jejichž plášť zpevňoval jemně vlnitý plech. Produkce Mevy tehdy dělala přes 150 tisíc sudů ročně. K další modernizaci výrobní linky sudárny na Bezděkově došlo v roce 1977 a po dvouletém vývoji zadrábkovaných sudů s dvojitým lemem byla v roce 1982 v nově vybudované hale na Bezděkově uvedena do zkušebního provozu linka na výrobu několika druhů těchto sudů a to s denní kapacitou 1600 kusů. Nová technologie nahradila dosavadní způsob svařování, což umožnilo další výrazný růst produkce. Výrobě starých typů sudů na Urbance odzvonilo. Portfolio nabídky Mevy celkem čítalo již kolem čtyřiceti druhů sudů včetně jejich variant.

V roce 1988 byly ve spolupráci s výzkumným ústavem v Piešťanech zahájeny přípravy na výrobu sudů s trojnásobným lemem, ale tento projekt nebyl dokončen. Výrobu tohoto druhu sudů umožnil až nákup moderní zahraniční linky v roce 1994.

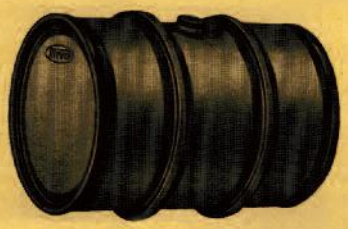

Dodáváme

železné sudy „Meva“,

jež vyrábíme dle nejosvědčenější metody a nejmodernějšími pomůckami, v kterékoli velikosti (od 25 až 1000 litrů obsahu) a jakémkoli libovolném provedení:

buď celonýtované,
neb kombinované (plášť svářený, dna nýtovaná),
neb celosvářené,

černé neb v ohnivé lázni pozinkované, čímž se trvanlivost jich u porovnání s jinak zinkovanými sudy zmnohonásobí.

Svět se mění a Meva s ním

Má smysl mapovat cesty historie, protože co jiného v tomto světě může být zrcadlem identity, chcete-li odpovědí na otázku kdo jsme - jaké jsou naše kořeny. Hledáme ji v rodině, v místech našeho domova, ale i v naší každodenní práci.

Nechť jsou tyto řádky torzovitých dat a událostí z dlouhého života Mevy pomyslnou nití Theseova klubka, která může čtenáře provést labyrintem krátké lidské paměti. Ať je tato zapsaná historie Mevy rovněž osnovou, do níž Meváci mohou při čtení vědomím svých prožitých zkušeností sami vkládat vlastní jedinečný příběh a číst tak historii Mevy na sta různých způsobů. Jedno však mezi řádky zůstává společné a tím je uvědomění si nadčasových tvůrčích hodnot, prostupující celou historii Mevy. Hodnoty, neztrácející na svém významu nic ani dnes, ba právě naopak. Stojí na nich totiž život nejen každého člověka, lidských společenství, úspěšné fungování průmyslových podniků nevyjímaje.

Když existuje tvůrčí touha, pak pevná vůle nese jasný cíl a s ním pracovitost, trpělivost, poctivost, skromnost ale i velké nároky. Také věrnost svému povolání jdoucí napříč několika generacemi Meváků patří do kruhu těchto ctností. Mnoho a mnoho bylo těch, kterým továrna dala smysl života a její lidé jí proto mohli dát ze sebe to nejlepší. Bez této „přidané hodnoty práce" by Meva dnes nebyla tím čím je. Historie nám konec konců stále ukazuje, že vše, co v našem životě sázíme tady a teď, také sklízíme. Záleží na každém z nás. A proto nechť je tato publikace v neposlední řadě poděkováním všem, kteří do své práce v Mevě vložili svá srdce. Buďme za to vděčni!

Vydala:
Meva a.s.
Roudnice nad Labem

Grafika:
H 33 Design, s.r.o.

Autor:
Zeno Čižmář

Zdroje obrazových materiálů:
archiv autora, podnikový archiv Meva a.s., Muzeum Roudnice nad Labem